

Namosi-Naitasiri-Serua: Bible for Matthew

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

1 ¹Na i vola ni leya i tukukutu o Jisu Karisito, o luvea o Tevita, o luvea Aparama. ²La momo o Aisake o Aparama, la momo o Jekope o Aisake, ledru momo o Juuta o rau la tutua o rau la tacini o Jekope. ³Ledru momo tale ga o Feresi qai niya o Sera o Jiuta, ledru nene o lemai la momo o Esiromi o Feresi la momo Erami o Esiromi. ⁴La momo o Aminatapi o Erami la momo o Nasoni o Aminatapi, la momo o Salimoni o Nasoni. ⁵La momo o Poasi o Salimoni, la nene o Reapi, la momo o Opeti o Poasi, la nene o Ruci, la momo o Jese o Opeti. ⁶La momo o Tevita na tui o Jese, qai niya la momo Solomoni o Tevita na tui, la nene na lewa a lea o Uraia i mata. ⁷La momo o Riopoami o Solomoni, la momo o Epaia o Riopoami, la momo Asa o Epaia. ⁸La momo o Josafati o Asa, la momo o Jorami o Josafati, la momo Usaia o Jorami. ⁹La momo Jocami o Usaia, la momo Aasi o Jocami, la momo o Esekaia o Aasi. ¹⁰La momo o Manasa o Esekaia, la momo o Emoni o Manasa, la momo o Josaia o Emoni. ¹¹La momo o Jekonaia qai nidru o wekaya o Josaia ni vo yaco na gauna aru kau ke i papiloni. ¹²Aru vo la jini i Papiloni, a qai sucu o salacieli, la momo o Jekonaia, la momo o Serupepeli o Salacieli. ¹³La momo o Epiuta o Serupepeli, la momo Elaiakimi o Epiuta, la momo o Asori o Alaiakimi. ¹⁴La momo o Setoki o Asori la momo o Akeimi o Setoki, la momo o Iliuta o Akeimi. ¹⁵La momo o Iliesa o Iliuta, la momo o Macani o Iliesa, la momo o Jekope o Macani. ¹⁶Io o Jekope la momo o Josefa na leya yalewa o Meri o keya a sucu mai vuwa o Jisu, o kiya na Karisito. ¹⁷A vo qai jinikava nai taba tamata taucoko me tekivu vata vo Aparama me yacoviya sara o Tevita, ia na i taba tamata e jinava o rau eru tekivu vata o Tevita me yacoviya na leya la cake i Papiloni, me yacoviya na Karisito. ¹⁸Io na leya sucu o Jisu Karisito, eya musu i mata o Meri na leya nene vuwa o Joseva, iya ni bere niru no vata avo cere vuwa na bukete mai vuwa na Yalo Tabu. ¹⁹Avo yalo dodonu ke o Joseva na leya teigwane, avo tasi kwa avo buijia lo tu ga. ²⁰Io ni vo va numiya no o kiya na kwa ikwe, qai kiya na agilosu ni Turaga e vatakiya vuwa e kiya nakwa ina tadra qai kwaya i Joseva lai luve o Tevita, kuwa ni matakuni ni kau vuwako na lemu yalewa o Meri ni vo tabu mai vuwa na Yalo Tabu na kwa e kunekune takiniya. ²¹Io e va sucu niya o keya nai luve teigwane, mo va yacaniya ke o Jisu, nio o kiya ga ena vacola nidru mai na tamata mai na ledru i varau bura. ²²Io vo yaco taucoko ga, me vayacori ke na tata ni Turaga igi a kwa na parovita, ²³"Tolaviya ena bukete e kiya na vulau ena va sucu niya keo Imanueli" keya i balebale, "na Kalou e no qainiko datou." ²⁴Ni vo yadra mai Joseva a qai lai vaveya na kwa e kwa vua na agilosu ni Turaga, a meya vuwa na leya yalewa. ²⁵Aru tasi no vata, a vo sucu re la ulumatua na teigwane, a va yaca niya ke o Jisu.

2 ¹Io ni vo sucu o Jisu mai Peceliema i Jiutia na gauna a si tui ke o Eroji, e a valu na tamata vuku mai na tuicake aru lamai Jeruisalemi, ²"Aru kwa i vei o keya a sucu me ledru tui na kwai Jiutia? madu tolaviya na leya kalokalo mai na tuicake, o keya madu lamai ke me madu cuva vua." ³Io ni varogo o Eroji na tui, e karaciya qai niya o Jeruisalemi taucoko. ⁴Io ni vasogonidru vata taucoko na bete levu qainidru na vunivola na tamata, a qai tarogidru o keya, Eya sucu i vei na karisito?" ⁵Aru kwa vuwa mai, Peceliema i Jiutia me kodaki aru volaiya na parovita, ⁶Io o iko, "Peceliema, na vanua o Jiutia, o tasi lailai sara vuwadru ena yasana o Jiutia, ena tubu mai vuwako e kia na Turaga o kiya na lewaidru na lequ tamata na Isireli. ⁷Io o Eroji ni vo covidru lo na tamata vuku a qai tarogiya va makuga vuwadru na gauna e lai dani mai ke na kalokalo. ⁸A vo vatalajidru i Peceliema, a kwa, "mutu lai vadaniya va makuga mai nai luve lailai ni mutu vo danika kwa sara mai vakoyau mequ rewa ni lai cuva muni vuwa." ⁹Io niru vo varogo na leya tat na tui, aru la meru tolaviya na kalokalo aru tolavia mai na tui-i-cake, avo simatataki nidru, avolai vatakiya ni vo doniya na vanuwa e daro ke nai luve lailai. ¹⁰Niru vo tolavia na kalokalo, au vo marau valevu sara. ¹¹Io niru vo unu i were aru vo tolaviya nai luve lailai qai niya o Meri la nene aru cuva aru varokoroko vuwa aru serekiya na ledru i solesole i yau, aru va cobaniya vuwa e yavalu na kwa na koula na drega me yagi vata na mura. ¹²Ia a vo vasala jidru na Kalou, meru kuwa ni la tale vo Eroji, aru vo la tale i ledru vanua i na kanikiya na calevu. ¹³Niru vo ladei a qai rairai tale vo Joseva ena tadra kiya na agilosu ni turaga e kwa, "mo cavu tu, mo meya nai luve lailai qai niya la nene, mo tuba i Ijivita. waciya ke na lequ tata vuwako ni na vadaniya o Eroji nai luve lailaime va mate niya." ¹⁴E tucake qai meya nai luve lailai qai niya la nene na bogi igi i Ijivita. ¹⁵Aru lai no ke me yacovia sara la mate o Eroji. me yaco ke na kwa e kwa na Turaga o keya e kwa na parovita, "Aqu na coviya o luvequ mai Ijivita." ¹⁶Io o Eroji, nivo qai kilajiya niru varivarivaciya na tamata vuku, avo oca valevu, avo qai kwa yaji meru vamate nai luve teigwane yalai eru no mai Peceliema, qai niya na ka viyasana taucoko ga, o rau eru yabaki ya rua qai nidru er kwa yalai sara, me raujia na gauna e tarogiya ke o keya vuwadru na tamata vuku. ¹⁷A qai yaco na kwa e kwa o Jeremaia na parovita e kwa, ¹⁸"E kiya na domo e rogo mai Rama, na domo ni kulakula, domo ni tagi, domo ni soqo ni mate levu, avo tagicaki nidru o luve a o Rejieli, avo tasi okajia me vacegu o keya balejiya niru vo lavela." ¹⁹Avo mate o Eroji, avo qai lamai vo Joseva mai Ijivita na tadra, e kiya na agilosu ni Turaga, ²⁰"E kwa tucake mo meiya nai luve laialai qai niya la nene, na ledru vanua na Isireli, aru vo mate o rau aru vadaniya meru va mateniya niya nai luve." ²¹A vo qai tucake o keya qai meya nai luve lailai vata la nene, aru lamai ledru vanua na Isireli. ²²Io nivo varogo ni vo tui mai Jiutia o Ariakeleo na keya i sosomi o Eroji na lea momo, avo matakuni lake, a qai vasalatakiniya na Kalou na leya yadra, nia lesu o keya ina yasayasa va kaleli. ²³Avo lai no vakiya ina rara e yaca o Nasareci, a yaco ke na kwa e ru tatatakiniya o rau na parovita, e qai vadeitakiniya me kwai Nasareci.

3 ¹Ia na gauna igi eya lamai o Joni na daunivivavitaisotaki e dauvunau ina yaloga ni vanuwa i Jiutia e kwa, ²"Mutu vivutuni, ni vo voleke na matanitu va lomalagi." ³O kiya ikwe e tata ke o Aisea na parovita, e kwa, "E domo e kiya vo coco i yaloga ni vanuwa, Mutu samakiniya na leya calevu o Jiova, vavea me dodonu na leya calevu." ⁴Ia o Joni ikwe na leya

i sulu na vuji ni kameli, e vesu ve luvuka na taba ni manumanu na keya cawa na vodre qainiya na oni ni vikai. ⁵Aru vo lamai o rau i Jeruiselemi, qainiya o Jutia taucoko, qainiya na vi vanuwa taucoko e voleka i na Joritani. ⁶Avo vavitaistotaki nidru o keya ina Joritani, niru vo va tusaniya na ledru i valavala ca. ⁷Ia nivo daniya o kiya eru vo lewe levu na Farisi qainiya na leya tokani o Setoki, eru vo lamai ina lea vi vavitaistotaki a kwaya vuwadru, o mutou na kawa ni gwata, o cei e kwaya vuwako mutou me mutu tuba mai, na oca vo la no mai? ⁸O keya me mutu vuwa takiniya na vuwa e kilikili qaniya na vivutuni. ⁹Ia mtu kuwa ni numiya me mutu i mutu yaloga, 'Na lemadu momo o Eparama.' Niqu vo kwaya vuwako mutou, e rarawa vuwa na Kalou me vatubuniya na vivatu ikwe meru joiya la i luve o Eparama. ¹⁰Ia na kiya evo notu nikuwa ina vunikai. Avo musu dei kena kai taucoko e tasi vuatakiniya na kwa oka, evobiu ina bukawaqa. ¹¹E jina niqu vo vavitaistotaki niko mutou ina wai ni mutu vo vivutuni. Ia o kiya e tekuciko yau mai e levu cake vuwako maru, ia na leya i vava e tasi rewa niqu kau, ena vavitaistotaki niko mutou i na Yalo Tabu qai niya na buka waqa. ¹²Avo notu ve lima na leya i sivi ni sila, ena va savasava takiniya sava na sila ni leya rara, qai soqoniya vata na leya sila ina lololo, ena vayagi niya ina guto tasi boko rewa. ¹³Avo qai la i Kalili o Jisu ina Joritani vuwa o Joni me vavitaistotaki vuwa. ¹⁴E mata tarogiya o Joni, e kwa, "E yaga vuwako mo vavitaistotaki niko yau, ia ikwe o iko o lamai vuwako yau?" ¹⁵A qai tata vo Jisu e kwaya vuwa, Mo vosojiya re nikuwa, nivo kilikili qaniko datou medu vabaujiya kodaki ikwe na valavala dodonu taucoko ga." Vo qai vosojia o kiya. ¹⁶Ia o Jisu, ni vo vavitaistotaki devu, a cabe sara mai ina wai, qai daniya, avo qai wase ruwa vuwa na lomalagi, a qai daniya o kiya na Yalo ni Kalou ni vo labale mai me kodaki na ruve, qai ro no vuwa. ¹⁷E varogo e kiya na domo mai lomalg, e kwaya o keya "Iqoi na lequ i luve ni toko, "Aqu dau okajiya valevu."

4 ¹A qai meia cake o Jisu na Yalo Tabu i vikaikai me lai temaki niya na nitu. ²Ia avo lolo o kiya me vasagavulu na siga qeiniya e vasagavulu na bogi, e qai mata kana. ³A qai lamai vuwa na dauvitemaki, e qai kwa vuwa "Kodaki ojia luve ni Kalou, mo kwaya re me vuki mei buli madrai na vivatu iqoi." ⁴A qai kwa o Jisu vuwa, "E volai, 'E na tasi cola na tamata i na madrai takiya ga, ena cola ga ena kwakwa taucoko e lamai na gusu ni Kalou." ⁵A qai meia na nitu ina rara tabu, a qai vatuniya o Jisu ina vatelaga ni were ni soro, ⁶a qai kwa vuwa, "Kodaki ojia i Luve ni Kalou, mo ula bale bale mai, ni volai, "E na varojidru na leya agilosu meru na maroroi jiko, Ia ena varojiya e lima, ke kiya na siga ena tavutu ke mu la ina vatu." ⁷A qai kwaya vuwa o Jisu, "E volai talega, 'Mo kuwa ni vatovoliya o Jiova na lemu Kalou." ⁸E qai meia tale na nitu i na kiya na vatelaga yawa i yata, a qai varaitaki niya vuwa na vimatanitu taucoko i vuravura, qainiya na kedru i ukuuku. ⁹A qai kwa vuwa, "Na kwa taucoko ikwe qu na solia vuwako, kodaki o na cuva bale mo varokoroko voko yau." ¹⁰E qai kwa vuwa o Jisu, "Mo ladai qu lobo setani! Ni vo volai, 'Mo varokoroko vua o Jiova na lemu Kalou ia mo qwaraviya takiya ga." ¹¹E a qai biubiu na nitu, e a tolaviya, eru yavalu na agilosu me ru mai qwaraviya. ¹²Niya varogo o Jisu ni vo biu i werenivivesu o Joni, a lesu tale i Kalili. ¹³Avu deidei mai Nasareci qai lai nokoto no i Kapenaumi, o kiya e a tucake tu i matakawa, ina i yalayala i Sevuloni qaineya o Navitalai. ¹⁴Me vayacori ke na leya kwakwa e a kwa o Aisea na parovita ea kwaya, ¹⁵"Na vanuwa o Sevuloni vata na vanuwa o Nafitalai i na yaca ni wai ina jiliva ni Joritani, o Kalili ni vimatanitu tani, ¹⁶O rau na tamata eru nokoto no ina vanuwa gilogilo eru vo tolaviya na kakarama levu, ia vuwadru na nokoto no na vanuwa ni mate qainiya na keya yaloyalo ni mate vo cabe ma na rarama." ¹⁷Mai na gauna igi vo vatekivu ke o Jisu me dauvunau, qai kwa "vivutuni, ni vo voleka na matanitu valomalagi." ¹⁸A vo yato yaji o Jisu i na matakawa o Kalili, a tolaviya eru lewe ruwa eru vitacini, o Saimoni vatokai muni me o Pita, qaneya o Adriu leya tacini, eru viritakiniya na ledru lawa i ruwai eru jiya gonedau. ¹⁹O Jisu e qai kwa vuwadru, "lamai, tekuciko yau, qu na qai lesiko muru mo murujiya gonedau ni tamata." ²⁰Aru vo biujiya sara tu na ledru lawa, ru tekucia sara. ²¹Ni ru vo ladai mai ke o kiya mai mata, a tolaviya e ru rua tale eru vitacini o Jemesa lai luve o Sepete vata qeiniya o Joni la tacini aru nokoto vata o Sepete na ledru momo i yaloga ni waqa aru yaviciya no na ledru lawa. ²²E covidrumai o kiya, ia ru vo biujiya sara tu na ledru waqa qaneya na ledru momo, aru qai tekuciya o Jisu. ²³O Jisu aru vo la wavoki jiya taucoko o Kalili, ea vatavuvuli cidru ina ledru vi werenilotu, e vunautaki niya na i tukutuku oka ni matanitu valomalagi, a vacola nidru na tamata mai na tauvimate taucoko vata qainiya o rau na malumalumu taucoko. ²⁴Avo rogotaki yaji na kedru i rogorogo i Siriya taucoko, aru meia yaji vuwa na tauvimate taucoko, e tauvidru na mate kanikiya qaniya na yaluma, o rau muni na curumi nitu, qainoiya o rau muni na curumi nitu, qaneya orau na tauvi liyaliya, vata qaneya na tauvi paralase. ava cola nidru taucoko o kiya. ²⁵Aru vo lewe levu sara ru tekuciya i Kalili, vata o Tikapoli, vata o Jeruiselemi, vata o Jutia, qainiya na jiliva ni Joritani.

5

¹A tolavidru o Jisu qai ca e I, io ni vo tadra i ra, aru qai la mai vuwa na jisaiveli, ²A qai tata o kiya, e vavulicidru, e kwaya, ³E ru kalougata na malumalumu ni vo ledru na matanitu va lomalagi. ⁴E ru kalougata o rau na dau tagi e ru na vacegui. ⁵E ru kalougata o rau na yalo malua, e ru na taukenijia na vanua. ⁶E ru kalougata o rau na mata kana qai nidru na mata somiya nai valavala dodonu ni ru na vamaumautaki. ⁷E ru kalougata o rau o rau na dau loloma ni ru lomani. ⁸E ru kalougata o rau na dau yalosavasava e ru na tolavia na Kalou. ⁹E ru kalougata o rau na dau tataro, ni vo jiya na i luve ni Kalou. ¹⁰E ru kalougata o rau eru vaburaburataki e na vuku ni valavala dodonu ni vo ledru na matanitu valomalagi. ¹¹"Mutu vo kalougata ni mutu vo vasesewananitaki qai vacacani qai tata vaburaburataki e na kwa taucoko e giri ve qu yaca. ¹²Mutu marau, mutu marau sara valevu na keya i sau mai lomalagi ni kodaki na ledru vaburaburataki na parovita aru cola i mata. ¹³Mutou na masima i vuravura, io kodaki e vo lavele na kamica ni masima, e na qai vakamikamica tale ina cava? Qai tasi yaga i na kia na kwa, me biu ga i rara meru qai butukia na tamata. ¹⁴O mutou na kakarama i vuravura. Na rara e vai nono ina Vatelaga e tasi cilo rewa ¹⁵Vo jikai ni tutuvaki na sina, me qai no e ruku ni varau ni sila, na kea i nono

ga e na qai kakarama jidru na no i yaloga ni were.¹⁶ Me kakarama kodaki ke na lemutu kakarama e ru mata na tamata, me ru tolavia ke na lemutu i varau o kwa, me varokorokotaki nia o Tamamutou e no mai lomalagi.¹⁷ Mutu kuwa ni vanumia ni qu vo lamai me qu va buratakinia na i vunau se na ledru vavuvuli na parovita, a qu tasi lamai mequ vadevucia mequ vayaconia ga.¹⁸ A qu vu kwa djina vokomutou e takwali re o lomalagi qai niya o vuravura, e tasi takwali na i vunau e kiya na mata-ni-vola lailai se kiya e jiki lailai sara, me yaco sara ga.¹⁹ Keya ikwe e lai kwai ke me lailai i na matanitu valomalagi, o kiya ya kiya e tasi varorogo i na kiya na i vunau ikwe e lailai sara, a vavulicidru ke na tamata, o kiya e vabaujiya qai vavuvuli takinia e vatokai ke me levu ina matanitu va lomalagi.²⁰ A qu vo kwa vuwako mutou, kodaki e tasi toro cake na lemutu i varau o keya ina ledru na Vu-ni-vola qai nidru na Farisi, mutu na tasi unu sara ina matanitu valomalagi.²¹ Mutu vo varogo a vo lai kwai devu i mata, 'Mo kuwa ni laba, 'Kodaki o laba o na lai ocaji i na matavilewai.'²² Ia o au, a qu go kwa voko mutou, o kiya yakia e ocajia o wekaya, e na ocajia na matavilewai; o kiya e tata burataki niya o wekaya e vo bilitaki me bura, ena ocajiya na matavilewai levu o keya e vaburaburataki niya e lai ocaji i na buka waqa i eli.²³ O keya kodaki e vo kau na lemu i soro i na cabocabo ni soro, a vo numiya mai ke e kiya na kwa a vo bilitaki ni ko ke o wekamu,²⁴ deiniya tu na lemu i soro i na matamata ni cabocabo ni soro, no lamai re me muru lai vi okaji re i mata o wekamu devu qai lamai mo vacabo niya na lemu i soro.²⁵ Watoto me muru vi okaji o kiya a beitaki ni niko, ni muru la vata i calevu, ke soliko o kiya a bilitaki niko vuwa na turaga ni lewa qai soliko vuwa na turaga ni lewa na ovisa, ko qai i were ni vevesu.²⁶ A qu vo kwa vai jina vuwako o na tasi sere sara mai ke mo saumia devu re na i lavo.²⁷ A mutu vo varogo a vo lai kwai vuwadru i mata, no kuwa ni dau yalewa.²⁸ O au qu vo kwa vuwako mutou o kiya yakia e tolavia na lewa lailai me okajia a vo dauyalewa levu o keya e yaloga.²⁹ Kodaki e vacalaniya mu mata i matau, liujiya dei kaudei vuwako, e oka vuwako me lavele e kiya mu jiki ni lala me kua ga ni biu i eli mu lala taucoko.³⁰ Kodaki e vacalaniko mu lima i matau musu kiya dei, kau dei vuwako, ni oka vuwako ni oka vuwako me lavele e kiya mu jiki ni lala, me kuwa ga ni biu i yali mu jiki ni lala taucoko.³¹ A vo lai kwai tale ga o kiya e deiniya na la yalewa me solia vuwa na i vola ni vi biu.³² Io o au qu vo kwa vuwako mutou o kiya e deiniya na la yalewa e tasi dau teigwane o keya e ru vo viwajini vata o keya e vo dai, ia e vo dau yalewa.³³ Mutu vo varogo muni a vo lai kwai vuwadru imata mo kuwa ni giri i na lemu bubului, mo vavea vuwa na Turaga na kwa o bubului ke.³⁴ Io o au aqu vo kwa vuwako mutou, Mutu kuwa sara ni bubului kuwa i lomalagi ni vo ja i nono va Turaga ni Kalou.³⁵ Kuwa i vuravura ni vo niya kai tutu qu la kuwa i jerusalemi, ni niya la rara na Tui levu.³⁶ Na ni bubului i mu ulu, o tasi vukiciya rewa mu rau ni vulu me bucobuco se me lolo.³⁷ Na io ga na io me jikai ga na jikai na lemutu tata na kwa e levu e tubu ke na bura.³⁸ Mutu vo varogo a vo lai kwai me keya i sau na mata na mata, keya i sau tale ga na bati na bati.³⁹ Io o au, aqu vo kwa vuwako mutou, mutu kuwa ni vi sasaumitaki niya na bura kodaki e kiya e sabiciya mu kaliga i matau soliya tale ga kai karua.⁴⁰ Kodaki e kiya e mata meiko ina matavilewai me kau dei na lemu i curucuru dei niya me kau dei muni na lemu i taboi.⁴¹ Kodaki e kiya e tagoraki niko me muru lavata ina kiya na maille, la qai nia na keya i karua.⁴² Solia vuwa o kiya e lamai kerekere vuwako, ia mo kuwa ni vuki kanikia vuwa, ni vo mata kerevia vuwako e kiya na kwa.⁴³ Mutu vo varogo a vo lai kwai mo lomaniya o wekamu, mo burajiya na lemu meca.⁴⁴ Io o au qu vo kwa vuwako, lomanidru na kemu meca qai masulaki nidru o rau e ru dau vabura ni ko.⁴⁵ me rewa ni Tamadatou mai lomalagi. Ni vo vacabe niya mai na matanisiga vuwadru na tamata bura qai niya na tamata oka, qai vatau niya na luvu vuwadru na yalododonu qai nidru na tasi yalo dodonu.⁴⁶ Io kodaki du vo lomanidru o rau eru dau lomaniko datou, na cava na keya i sau? eru tasi vaveya kodaki i kwe o rau na dau soqoni jiya na i vacavacava.⁴⁷ Kodaki du vikidavaki vuwadru o wekadatou na cava du toro cake ke? aru tasi vavea kodaki kwe o rau na vi matanitu tani.⁴⁸ O keya me mutu qai oka sara, me kodaki na leya oka o Tamamutou e no mai lomalagi.

6 ¹Mutu tolaviko mutou oka me mutu kuwani vavea lemutu loloma veru matra na tamata meru tolaviko mutou ke, kodaki ke ena jikai e kiya vuwako mutou ena nokoto na kea i sau mai vuwa o tamadatou vo nokoto no mai lomalagi.² O kiya ikwe, niko o vaveya na loloma, mo kuwa ni uvua na davui vemu mata, me kodaki niru dau vaveya na dau valavala ca i na vi werenilotu qeniya na vicallevu, meru dokai ke vuwadru na tamata. Aqu vo kwajina vuwako mutou, evo notu ga vuwadru na keya i sau.³ Ia o iko niko vo soli kwa ni loloma, me kuwa ni kilajiya e lima i mawi na kwa e vaveya mu lima matau,⁴ me cilo ke na lemu i loloma. Ia o Tamamu e tolaviya na lemu jina ena saumiya vuwako.⁵ Ia ni o vo masu mo kuwa ni kodaki o rau nai valavala ca, niru vo okajia meru tucake ina vi werenilotu qainiya na vi calevu niru vo masu, meru tolavidru ke o rau na tamata. Aqu vo kwaya jina vuwako mutou e vono tuga vuwadru na kea i sau.⁶ Ia o iko, unu vena lemu rumu. Ia ni o vo sogojia na keya mataniwere masu vuwa o Tamamu, e tabogo vo varorogo. Io o Tamamu ena saumiya ga vuwako.⁷ Ia ni mutu vo masu mo kuwa ni tata balavu boto meru kodaki o rau na tasi lotu, niru vo numiya niru na rogoci niru vo tata balavu.⁸ O kiya me mutu kuwa ni kodaki igi, ni vo kilajiya devu tu i mata o Tamamudou na kwa e yaga vuwako mutou, a qai bere na lemutu kerekere vuwa.⁹ O kiya me mutu qai masu kodaki ikwe: 'Tamamadou mai lomalagi, me varokorokotaki mu yaca.¹⁰ Me yaco na lemu lewa. e vuravura me kodaki ni vai no mai lomalagi.¹¹ Solia mai vuwako madou ina visiga na cawa e yaga vuwako madou.¹² Ia mo kuwa ni oca jiko madou ina lemadu i valavala ca,¹³ me kodaki ni madu vosojidru eru valavala ca vuwako madou. Ia mo kuwa ni mei ko madou ina vere, mo vacola niko madou mai na bura.¹⁴ Kodaki mutu tasi ocajidru na tamata eru vavea na kwa bura, ena tasi ocajiko mutou muni o Tamamutou mai lomalagi.¹⁵ Ia kodaki mutu na ocajiko mutou muni ena vuku ni lemutu vai bura vuwa o Tamamutou.¹⁶ Ni mutu vo lolo, kuwa ni vaveveku takiniya mu mata, meru kodaki o rau na dauvivakwaisini, niru vo vavitaliya takiniya ru mata. me rewa niru kilajiya na tamata na ledru lolo. Aqu vo kwajina vuwako mutou, evo notu ga vuwadru na keya i sau.¹⁷ Ia o iko nio vo lolo, waliciya vemu ulu mataverau jiya mu mata¹⁸ me kuwa niru daniya na tamata na lemu lolo me kilajiya ga o

Tamamutou vo cilo; ia o Tamamu ena daniya na kwa e cilo tu vuwako.¹⁹ Mutu kuwa ni soqoni vata vuwako mutou nai yau va vuravura, e dau vaburaniya ke na sarasara qainiya na veveka, ia o rau na dau driva ru na basukiya meru drivajiya.²⁰ Ia mutu soqoniya vata ga na lemutu i yau mai lomalagi, ena tasi vaburaburatakiniya ke na sarasara se me veveka eru na tasi basukiya ke na dau driva meru na drivajiya.²¹ Ena nokoto no mutu yalo na vanuwa e nokoto ke na lemutu i yau.²² Ka sina mu lala na mata. Kodaki e oka mu mata ena kakarama ke mu lala taucoko.²³ Ia kodaki e bura mu mata ena gilogilo ke mu lala taucoko. Ia kodaki evo gilogilo na kakarama e notu mu yaloga ena qai kodako ivei na levu ni gilogilo igi!²⁴ E tasi rewa ni kiya na tamata me qwaraviya rewa e rua na turaga, nina burajiya e kiya qai lomaniya tale e kiya se na kabijiya e kiya qai beciya tale e kiya. Mutu na tasi qwaraviya rewa na Kalou qainiya nai yau.²⁵ Me kodaki quvo kwaya ke voko mutou, me mutu kuwa ni lomaocaoca takiniya na vuku ni lemutu cola ena kwa mutu kania se na kwa mutu somiya se na kwa me balejiya mutu lala qaniya na kwa mutu vaisulu ke kwa levu na cola na cawa e kwa lailai se jikai? na lala muni e kwa levu e kwa lailai nai sulu se jikai? ²⁶Mutu tolaviya na manumanu vuka niru tasi dau kaburakiniya se tamusuki jia sara vasoqoni jia vata ina ledru lololo, ia vo vakanidru tu ga o Tamadru va lomalagi. E cva mutu tasi yaga valevu cake vuwadru ikwe?²⁷ Ia o cei voko mutou ena dau lomaocaoca ena rewa ni vakuriya valailai ga na siga ni leya cola? ²⁸ Ia mutu vo lomaocaoca ena vuku ni sulu? Mutu vanumiya re na via via ni vikaikai e cola vacava eru tasi dau cakacaka se ru dau tatali. ²⁹ Ia mequ kwa voko mutou o Solomoni ena leya ukuuku taucoko eru tasi vaisulu me kodaki e kiya vuwadru ikwe. ³⁰ Ike kodaki evo vaisulutakiniya na Kalou na mau ni vikaikai, vo notu ena gauna nikuwa a qai biu ina i vavi, veiqwata ena jikai ni gujia valevu cake me vaisulu e rui lailai lemu vabaujiya? ³¹ O kiya ikwe me mutu kuwa ni lomaocaoca takiniya se mutu kwaya, 'Na cava medu kania?' se 'Na cava medu somia?' se 'Na cava me mutu vaisulu ke?'³² Niru dau vadaniya na lewenivanuwa ni vo kilajiya tamamutou valomalagi ni yaga voko mutou na kwa taucoko ikwe. ³³ Ia mutu vadaniya simata re na matanitu ni Kalou qainiya na keya yalo dodonu ia ena qai soliya o kiya me keya i kuri na kwa taucoko ikwe. ³⁴ O kiya me mutu kuwa ni lomaocaoca veiqwata, ena vuku ni keya kawa vo raujiya na keya siga qaniya na keya bura.

7 ¹ Mutu kuwa ni dau lelewa, ke mutu na lewai. ² Ia na lewa mutu na vaveya, mutu na varautakiniya, ena varautaki tale vuwako mutou. ³ Ia i vei kodaki o tolaviya na malamala e mata o wekamu, o vo tasi numiya na kai mu mata? ⁴ O na kwaya vacava vo wekamu, mo liujiya re i mata na malamala vemu mata, o na daniya ni vo notu mu mata na kai. ⁵ Na dau vivakwaisini mo cavujiya re na kai vuwa mu mata, ia o qai daniya oka mai na malamala e mata o wekamu. ⁶ Mutu kuwa ni soliya na kwa tabu vuwadru na manumanu, se buiuijiya na mataniciva e mata na vore, kedru butukiya bale eru la, qai vuki mai qai basuraki niko mutou. ⁷ Mutu kerekere ena soli vuako mutou. mutu vadaniya, mutu na tolaviya mutu tukituki ena dolavi mutou. ⁸ Ni vu daniya o kiya e kerekere, ni vu tolaviya o kiya e vadaniya, ena dolavi vuwa o kiya e tukituki. ⁹ O cei re vuwako mutou kodaki e kere madrai o luveya, ena soliya vuwa e kiya na vatu? ¹⁰ Se kere ika ena soliya vuwa e kiya na gwata? ¹¹ Ia kodaki, mutu vu kilajiya o mutou na tamata bura mutu soliya na kwa oka ve o luvemutou, evo gu valevu cake o Tamamutou me soliya na kwa oka vo rau eru kerekere vuwa? ¹² O kiya na kwa taucoko mutu okajiya me vaveya vuwako mutou na tamata, mutu vaveya talega ga vuwadru, ni vo kodaki nai vunau vuwadru na parovita. ¹³ Mutu unu ina matamata lailai ni vo rabaraba na matamata ni koro vo yaco yaji ke, evo lewe levu eru vo layaji ke. ¹⁴ Evu lailai na matamata ni koro, qai raba lailai na calevu, eru cava i na cola, eru lailai ga eru rewajiya. ¹⁵ Mutu qarauniko mutou oka mai nai vavuvuli cala, ru lamai vuwako mutou eru lamai vuwako mutou eru vaisulu me kodaki na sipi ia eru olifa daukata. ¹⁶ Mutu kilajidru eru yalo. Mutu na tomi vaini mai na wavavoto se na lolo mai na soni? ¹⁷ E kodaki ke na kai oka e vuwatakiniya na kwa oka, e vuwatakiniya na kwa bura na kai bura. ¹⁸ E jikai na kai oka e vuwatakiniya na kwa bura, se na kai bura me vuwatakiniya na oka. ¹⁹ Na kai taucoko e jikai ni vuwatakiniya na kwa oka, e dodonu me taka dei qei biu ina buka waqa. ²⁰ E dodonu me mutu kilajiya eru yalo. ²¹ E vu na tasi unu ina matantu valomalagi o rau eru kwaya 'Turaga, Turaga,' o rau ga ru vavea no na loma ni Kalou o kiya e nokoto no mai lomalagi. ²² Eru lewe levu eru kwaya ena siga igi, 'Turaga, Turaga, madu jikai ni vavuvuli takiniya mu yaca? madu jikai ni rovidru na nitu mu yaca?' ²³ Ia aqu na kwaya vuwadru, 'Aqu jikai ni kilajiko mutou! Mutu ladei, o mutou na dau vaveya na kwa bura!' ²⁴ Ikwe o kiya e varogo na kwa qu kwaya e kodaki na tamata vuku, e na vaveya leya were i na yataga ni vatu. ²⁵ Tau na luvu levu mai na wai, liwa na cagi ena jikai ni lutu na were, balejiya ni tauyavutaki ena vatu. O rau eru na varogo na lequ kwakwa eru jikai ni cola ke, e kodaki e tara na leya were ina yataga ni volivoli. ²⁷ Tau na luvu, levu mai na wai tubu cake na wai liwa na cagi qai vaburaburataki na were. ²⁸ Ni ru cava qai jiniya na leya tata o Jisu, aqu kurabui na leya vavuvuli. ²⁹ Ni a vavulicidru me kodaki o kiya e notu ga vuwa na lewa, qai jikai ni kodaki na ledru vunivola.

8 ¹ Ia ni vo labale mai na ulu ni yataga o kiya, e ru lewe levu sara a ru tekuciya mai. ² Qai danyia, e kiya na tamata vukavuka ni vo lamai qai kaere vua, qai kwa, "Na Turaga, kodaki o vo okajia mo vo vasavasavataki ni ko au rewa." ³ A qai dodokiya e lima o Jisu, me dereiya, qai kwa, a qu vo okajia, mo savasava mai. A vo savasava vasauri na leya vukavuka. ⁴ A qai kwa vuwa o Jisu, Tolaviya, mo kuwa re ni kwa vuwa e kiya, ia mo lai vatakeko re vua na bete, qai va caboniya nai madrali a varojia o Mosese, me jiya i va jina jina vuwadru. ⁵ Ia ni vo unu o keya i Kapenaumi, a qai la mai vua e kiya na turaga ni valu, a masujia, ⁶ qai kwa, "Lequ Turaga, e vo daro no mai lemadou na lequ tamata e tauvi-paralasi, a vo yaluma valevu sara. ⁷ A qai kwa vua o Jisu, A qu na lai vacolo niya. ⁸ A kwa na turaga ni valu, Na Turaga, e tasi yaga mo unu ina lequ were: mo cavujia wale ga na kwa, e na lai cola ke na lequ tamata. ⁹ niqu vo turaga lailai ga o au, a qu vo lewaia e yavalu na sojia, ia a qu vo kwa vuwa e kiya, mo layaji, a vo layaji, qai niya e kani kia tale, Mo la mai, a vo la mai, qai nia vua na lequ tamata, Mo vavea ikwe a vo vavea. ¹⁰ Ia ni vo varogo o Jisu, e kurabua, a qai kwa vuadru tekuciya no, A

qu vo kwa kwajina vuako mutou, A qu vo tasi daniya vuwadru na Isireli e kiya na vabaujia levu kodaki ikwe:¹¹A qu vo kwa tale ga vuwako mutou ni ru na lewe levu e ru na la mai na tu i yata, mai ra talega; qai no ira vo Eparama, qai niya o Aisake qai niya o Jekope, i na matanitu valomalagi.¹² Ia o rau na i luve ni matanitu e ru na biu i na gilogilo i rara, e ru na dautagi ka vasequruquru baji.¹³ A qai kwa vua na turaga ni valu o Jisu, Mo la ga; ia me kodaki ni o vo vabaujia, me yaco vuwako. A vo cola na leya tamata i na jiki-ni-yauwa igi.¹⁴ A qai la i la were o Pita o Jisu, a qai daniya la nene la yalewa, ni daro no, e tauvi-katakata.¹⁵ A qai qulumia e lima o keya, a vo la dei vua na katakata a vo tucake o keya, a qwaravidru.¹⁶ Ia ni vo , a ru vo kau mai vua e ru lewe levu e vo unu vidru tu na nitu: a qai vaqaqidru na nitu o kiya a qai vacolo nidru taucoko na tauvi-mate:¹⁷ O kiya a vo vai ke na kwa a kwa o Aisea na parovita, qai kwa, o keya ga me kau vuwa na ledu malumalumu, qai dagiya na ledu mate.¹⁸ Ia ni vo tolaviya o Jisu ni ru vo lewe levu sara eru vo wavokijia tu, qai kwa me vai na la i jiliva.¹⁹ A qai la mai e kia na vu- ni-vola, a kwa vuwa, Vavuvuli, a qu na tekuciko i na viyasana o lake.²⁰ A qai kwa vua o Jisu, E vaqwara na vokisi, e vairoro na manumanu vuka; ia na Luve ni tamata, e jikai vua na vanua me va daroniya ke e ulu.²¹ E kiya tale na leya i jisaiveli a kwa vua, Kemuni na Turaga, biujiko au me qu la re i bulujia lequ Momo.²² A qai kwavua o Jisu, Mo tekuciko au, qai biujidru na mate me ru bulujia na ledru mate.²³ Ia ni vo lai vodo na waqa o kiya, a ru vo tekucia na leya jisaiveli.²⁴ Qai dania, ni vo tubu na ua levu i wasawasa, a vo dromu na waqa i na biau: a vo moce o keya.²⁵ A ru qai lamai na leya jisaiveli, a ru vayadrajia, a ru kwa, "kemuni na Turaga, vacolo ni ko datou: ni du na mate!"²⁶ A qai kwa vuwadru o kiya, "Mutu vo matakua ena vuku ni cava? o mutou e vo lailai lemutu vabaujia ? A qai tucake o kiya, a vunauci jiya na cagi vata na wasawasa; a vo maravu sara mai.²⁷ A vo karacidru na tamata, a ru kwa, E kodaki re i vei lai tovo na tamata ikwe, ni vo talairewarewa vuwa na cagi vata na wasawasa?"²⁸ Ia ni vo toso o kiya i jiliva, i na ledru vanuwa na kwai Kerikesa, qai sota qanidru e lewe rua e unuvidru no e yavalu na nitu, eru vo la mai nai bulubulu, eru vo yalo ocaoca sara, a vo jikai ke na tamata me la rewa i na calevu igi.²⁹ Qai daniya, e ru vo kulakula, e ru qai kwa, "E kodaki vei o datou, i Jisu na luve ni kalou ? o vo la mai i kei mo vararawataki niko madou ni sibere ni yaco na keya gauna?"³⁰ A qai kiya na i lala vore levu a ru lai vakana no, a ru no va yawa no mai vuwadru.³¹ A ru vo masujia o rau na nitu, a ru kwa, kodaki o vo vaqaqiko madou, vadeniya me madu unu vidru na i lala vore.³² A qai kwa vuwadru o kiya, mutu la ga. A ru vo la dai, a ru qai unu vidru na i lala vore, qai danyia, ni ru vo wavu na i lala na vore taucoko i yataga me yaco i ruwai, a ru vo mate i ruwai.³³ Ia o rau na vivakana, a ru vo tuba, aru vo la i rara. a ru vo lai kwa na kwa taucoko, vata na kwa a yaco vuadru na unuvidru no na nitu.³⁴ Qai daniya, e ru vo la taucoko yaji na lewe ni rara me ru sota o Jisu: ia ni ru vo daniya, e ru vo masujia me la dei yaji i na ledru vanuwa.

9

¹O Jisisu e a vodo ena waq qu, ei u qai takosovia na yaso itavogi e qai yaco yaji vei na rara.² Ni vo tolavia e kau vu a e kia no tamata e tauvi Paralase aru qai daronia vo kia nai darodaro ni tauvimote, ia vo tolavia ke o jieu na ledru vabaujia, e kwaya vua na tuvi Paralase, L uvequ mo vacegu, ia e vo bokoci ke lemu valavala vura.³ L a qai tolavia na vu-ni-vola e qai kwaya, e ru yalo', o kia ikwe tatatourabura vua na kalou.⁴ A qai Kilajia qai numia ke o Jisu e qai kwaya, no na cava tale na lemutu numiya wako mutou.⁵ Na cava take e rewarewa iyata me kwaya, e bo koci lemutou valavala bura. Kwaya mo tucako, mo yato ke.⁶ La mutu kilaj ia eru rewajia na Lequluve ni tamata e vuravura e vo bokocia ledu valavala bura. E a qai kwaya vua no tamata tauvi Paralase. Ke tucake⁷ Aqai tucake na tamata ko gi qa la i lea mere⁸ E a tolovia. O kuru na lwew yuqa. Eru kurabui, ka rokovia na kalou ni Solia o kia na kai kai oqe vuadru na tamata.⁹ A lade i mai kei ko jisu a qai tolavia nikia na tamata ni yato no mai e yaca Maciu, Ia nokote vei lea were ni soli koda ki, a sa kwaya vua. Tekuci Koyau mai e qai tekuci koyau mai o kia.¹⁰ Ni vo kania mai we re o kia, tolavia se lewe vuqa kodak, Kumunia nai yalayala icei na tamata valavala buro eru a lama ke nokoto mere qai kano vata kei jisu kei ira na ledu s tiseveli.¹¹ Ia niru tolavia na Farisi eru qai kwaya ru na tiseveli E cava qe Kania rata ke lemutou vakavuvuli genia na tamata valavala bura.¹² La ni vo Kogocia ko jisu e kodaki ke ivei vuadru na cola oka vua dru na tauvimate.¹³ Ia mutu vulicia XXX balebale tataoqo. A quvinajia na yalo loloma, Kejikal na i soro. Niqu jikai ni yato mai meu' covidr no yalododonu, o kuru ga nai valavala bura meru reivutani.¹⁴ La e qai vuadru o kuru na tiseveli vua joni a kwa. A ca va sa lolo vaka vuqa ke o keimami vata o kuru na farasi, ia na ledu 5 tiseveli eru sa.¹⁵ A XXX kaya vuaru o Jisu. "Me ru rarawa va yewa na leai tokani na tamata vakamau ni no qaru no na twagane vou? Ena gauna e na la vele qa na twagane vou, era na qai loto na leya i yokani."¹⁶ Vo tasi kia na tamata e cu la vata kei kia na jiki ni sulu Kei na i Sulu madra, ni sa drekukia nai sulu na jiki ni sulu sa botani kino, a dresukia valevu sara.¹⁷ E tasi kia tale ena talocia na waini vou vua ha tayaya vata noa Kulini monumanu dia koda ki ke ka cabote na tavaya ka sa dave yaji na waini, ka sa bura na tavaya. La a kau ke na waini vou ki na tavaya vou. E a qai mamo i jia.¹⁸ Ni a kwaya vuadra o kia na oqo, tolavia. Sa kia na turaga lamai, ke cava kodaki, A kwaya se qai olba na lureyayalewa. Mo ni yato ke mo ni tabakia vua na mulima ena bula.¹⁹ E qai cavu mai bere ikai, genia ledru lea tiseveli.²⁰ E tolavia, e kia na yalewa ni a turundrabakivu qai gabaki jinikarua, e lamai e bere, cagutum la e yasa ni lea i sulu.²¹ La e kwaya no voiyaloga. Kodaki o qulu mia boto lequ yasa ni culu qa na vabulai, kokaki tule qu dereia lequ yaso ni sulu.²² La yalobo ko Jisu qai tolavia iqe kwaya vua, mo vacegu. Na lavequ mo vacola nia lemu vabojia, sa gauna ikwe.²³ La ni kokaki mai ko ko Jisu ki ni were ni kalou, e vo tolavidru eru sa dau'uvubitu, kei lewe vuqa eru tagi yaso.²⁴ E vo kwaya vuadru okia, mutu lare mai ni jikainikia na vulau e mace no, e mali kakinia.²⁵ Ia ni ra vatala na lewe vuqa, eiu curu yaji okuru, e vo gulumia e lima, a sa tu iyata na yalewa.²⁶ E Ru kuruak na vanua coko o kia vata kaina rorogo.²⁷ XXXvo la dei mai keigine ke Jisu i e tekuaa no mai e lewe rua a tamata Mataboko. Eru vo coviia na yaca i Jisu, na Luveya ta ha lomani kemaru mai.²⁸ La ni Sita mai i were o kia i me yato mai, qai kwaya, me vuaatu na tamata mataboko oru qai coviya qai kwaya i e vo

la mai²⁹ 10 mo qulumia era mata yaco vua mutou na drau n lemu vabaujia³⁰ A tolavia eru mata ni vorata matakuvuadru ko Jisu qai kwaya tolaremai me jikai ni kia e kilajia³¹ O kuru niru volaya ji eru rofocia na rorogo vanua taucoko ko ko gi.³² Ni a lai rara a tolavia, e kaumai vua e kia na tamata galu e ro junuvia e kia na nitu.³³ Nia vo mea dei na nito, e yo tata na galu e ru cikatakinia sara go rakaleru na lewa yuqa a kwaya e jika na kwa kodaki ike. A tolavia e gaunegi nafiyieitia.³⁴ A kwaya na Filisia, e sivijidru na nito mai Kaikai yuadru na kodei mai vuadru.³⁵ A vo la a Jisu e na vei rara yala i e tekivunia ka vaka vunadu na ledra werenilotu qai vanuitakiniya na kwakwa okwa ni matanitu, rabulai nia taucoko o kuru na mate kei na malumalum taucoko³⁶ Ia niro tolavia na lewe vuqa o kia sa lama nidru ni dru vo malulu ka denia boto denidiu lediu vakatalua³⁷ Sa qai kwaya uadru na lea ticepeli e jina so lewe' ni yabaki, eru to lewe ni yabaki 10 eru ra lewe lailai na vamatani were³⁸ O kia mo dou masujia nai taukei m were me kauyaji okdru r' vakatau ni were ki na lea were.

10

¹A vu covidru na leya jisaiveli e ru jini karua qai soliya vuwadru na kaikai me ru rewajidru ke na yalo velavela me ru varojidru ke, me ru va cola nidru ke na mate taucoko, qai nidru na malumalumu taucoko.² Ikwe e ru yaca na jisaiveli e ru jini karua na i matai o Saimoni, e yaca talega o Pita qainiya o Adri la tacini, o Jemesa o luveya o Sepete, qainiya o Joni la tacini; ³O Pilipi, qainiya o Pacolomio, o Tomasi, o Maciu na dau soqoni jiya na i vacavacava, o Jemesa o luveya Alifio qainiya o Cateo; ⁴o Saimoni e kiya vuwadru na gumatua, qainiya o Jiutasa Isikarioji o kiya a soliya aji.⁵ A vo vatala jidru na lewe jini karua o Jisu a vo kwa vuwadru, e varojidru e kwaya mutu kuwa ni la na ledru calevu na vimatanitu kanikiya, kuwa talega ni unu ina ledru rara na kwai Samaria.⁶ Mutu la ga vuwadru na sipi ni mataqali ni Isireli e ru lavela tu; ⁷ni mutu vo la no, mutu vunau, mutu kwa, 'Vo voleka mai na matanitu va lomalagi.⁸ Mutu va cola nidru na tauvimate, va savasavataki nidru na vukavuka, va tucake taki nidru na mate tu, varovidru na nitu ni mutu a rewajia wale ga, me mutu soliya wale talega.⁹ Kuwa ni kau na koula, se na siliva, se na varasa i na lemutu taga.¹⁰ Se na taga ni vaqa i calevu, se ruwa na curucuru se lai vava, se na i toko, e dodonu me soliya vuwa na tamata dau cakacaka na keya cawa.¹¹ Io na rara qainiya na rara yalai yakiya ga mutu na unuviya, tarogiya o cei e yaga vuwa, mo lai no qaneya me yacoviya na lemutu la tale mai.¹² Ni mutu vo unu i na were, mutu kidavaki niya.¹³ Kodaki e vo yaga na were igi, me yaco ke na lemutu vi vacegui io kodaki e tasi yaga, me suka tale vuwako mutou na lemutu vacegu.¹⁴ O kiya e tasi vacegu niko mutou, se varogo na lemutu tata, ni mutu vo ladei i na were se i na rara igi, kurejiya dai na kavukavu ni qwele vo mutu la.¹⁵ A qu vo kwa vai jina vuwako mutou, e bura va lailai o Sotoma qainiya o Komora i na siga ni lewa, e qai bura valevu sara na rara igi.¹⁶ Tolaviya, qu vo vatalajiko mutou yaji me kodaki na sipi kedru maliwa na wolifa, o kiya me mutu qai vuku me kodaki na gwata me mutu yalo oka me kodaki na ruve.¹⁷ Mutu qarauniko mutou vuwadru na tamata, ni ru na soli ko mutou yaji i na mata vilewai, e ru na kana kuitataki niko mutou i na ledru vi were ni lotu.¹⁸ Mutu na mei e ru mata na kovana qai nidru na tui balejiko au, me vajinajina vuwadru talega na vimatanitu tani.¹⁹ Ni ru vo soli ko mutou yaji kuwa ni lomaocaoca se cava me mutu kwaya, me mutu kwa vacava ni na soli vuwako mutou i na tiki ni siga igi na kwa me mutu kwaya.²⁰ Mutu na tasi kwa e kiya na kwa o mutou, io e na tata e yalo o Tamamutou, vuwa mutu yalo.²¹ Io a ru vo kala solidru yaji na vitacini me ru va mate, qainiya o tamaya o luveya e ru na tale na i luve vuwadru na qase, a va vuniya na ledru mate.²² Mutu na lai buraji vuwadru na tamata taucoko me balejiya qu yaca. o kiya vosojiya me yacoviya na i devudevu, e na vacolai.²³ Io ni ru vaburaburataki niko mutou i na kiya na rara, mutu tuba i na kiya tale, ni qu vo kwa vuwako mutou, mutu na tasi vadevuciya na vi rara i Isireli, e na lamai re na luve ni tamata.²⁴ E jikai ni na kiya na jisaiveli me oka cake mai leya vuwa na i vavuvuli se na tamata vuwa na leya turaga.²⁵ E vo raujiya na jisaiveli kodaki e ru tautauvata qea na leya i vavuvuli, qainiya talega na tamata kodaki e ru tautauvata qainiya na leya turaga, ke kodaki e ru vacayania nai taukei ni were o Pielisipupi e ru na vavea valevu sara vuwadru na matavuwere.²⁶ O kiya ikwe me mutu kuwa ni qai matakucidru ni vo jikai na kwa e cilo me jikai ni varaitak mai, se me tabogo me kuwa ni kilai.²⁷ Na kwa qu kwa vuwako mutou e na gilogilo, mutu kwa e na kakarama qainiya na kwa mutu varogo vo mutu bebe vunautakiniya i yataga ni were.²⁸ Kuwa ni matakucidru o rau e ru va mate niya na yago a ru tasi rewajia me vamate niya na yalo, io mutu matakuciya ga o kiya e rewajia me varusaniya na yalo vata qeniya na yago talega mai eli.²⁹ E jikai ni volitaki na Separo e rua e na kiya ga na ficigi? e jikai e kiya vuwadru e lutu ga i na qwele me tasogo vuwa o Tamamudou.³⁰ A vo wili yakiya ga mutu rau ni ulu.³¹ O kiya e cakitaki niko au e ru mata na tamata o au qu na cakitaki niya talega e mata o Tamaqu e nokoto mai lomalagi.³² O kiya e na varaitaki niko au na mata ni tamata o au qu na varaitaki niya talega vuwa e mata o Tamaqu e nokoto mai lomalagi.³³ O kiya e cakitaki niko au e ru mata na tamata, o au qu na cakitaki niya talega e mata o Tamaqu e nokoto mai lomalagi.³⁴ Mutu kuwa ni vakasamataki niya ni qu lamai mequ kau mai vuravura na vi okaji, a qu tasi la mai mequ kau mai na vi okaji na i selewau ga.³⁵ A qu lamai me ru tawase o rau na viluveni teigwane qeinidru na viluveni lewa qeinidru na vivugani lewa talega.³⁶ Io ka meca na tamata o rau na leya vuwere.³⁷ O kiya e vo loloma valevu vuwa o tamaya se la nene ka lailai voko au, e tasi yaga voko au o kiya e lomania valevu o luvea na teigwane se o luveya na lewa, e va lailai voko au e tasi yaga voko au.³⁸ O kiya e tasi dagiya na leya kauvelatai qai tekuciko au, e tasi yaga voko au.³⁹ O kiya e maroroiijiya na leya cola, e na valaveleniya o kiya e na valeveniya na leya cola e vuku, o Jisu e maroroiijiya.⁴⁰ O kiya e vacegu ni ko mutou, e na vacegu ni ko au, o kiya e vacegu ni ko au e vacegu niya o kiya e vatala jiko mai.⁴¹ O kiya e vacegu nia e kiya na parovita ni vo vadeitaki niya ni jiya parovita, e na rewajia na keya i sau, o kiya vo vacegu niya na tamata yalo dodonu, ni vo tokoniya me tamata yalo dodonu, me rewa jia na keya i sau.⁴² O kiya e soliya vuwa e kiya vuwadru ikwe e ru lailai ga, e kiya ga na bilo wai driwadriwa me somiya, ni vo vatokai me tisaiveli, a qu vo kwa vai jina vuwako mutou, ena tasi lavela sara vuwa na keya i sau.

11

¹Ia ni vo vadevuniya mai na varojidru na leya Jisereli lewe Jinikarua, a qai ladai mai Kigi, qai la i vituberi ve ra vi rara. ²Ia na guana a ragocia ke o Joni yalogo ni were ni vevesu na teya cakacaka na Karisito, a qai vatalajidru eru rua na leya Jisereli. ³Meru la i kwaya vua, baraniko i kwe a lamai, se medu wacia tale e kia tale? ⁴A qai kwa o Jisu i vuadru, “muru la li rivote va Joni na kwa mutu tolavia vata na kwa mutu rogocia” ⁵Na mata boko eru tola rewa, eru yato na lokiloki, eru vasarasara taki na vukavuka, eru rago rewa na duduvura, eru va colai tale mai o rau na mate, e vurautaki mai tukutuku oka vuadru na dravudravua. ⁶Eru kalougata o rau era tasi taroria e leya ruku ⁷Ia ni ru vo la ruarua, a qai kwaya a Jisu vuadru na lewe laru e vuku o Joni, na cava mutu a la takiniya i vikaikai me mutu tolavia? Na gasau e yaralaji e na cagi? ⁸Ia na, cava a mutu la takiniya me mutu tolavia? Na tamata e vaisulu i nai sulu malumalumu? Tolavia, o rau eru vaisulu e nai sulu malumalumu, eru na nokoto e ra ledru reiwere ni Tui ⁹Ia na cava a mutu la takiniya me mutu lolaria? Na parofita li? ¹⁰Aqu na kwaya vuako mutou, e kia e uasivia mai vua ra Parofita. ¹⁰Ni o kiya e volai kodaki i kwe Tolavia, aqu vo vatalajia na lequ i Vavatala me simata ve mu mata, Era qai carajia o kiya na lemu calevu re mu mata. ¹¹Aqu vo kwaya vai djina i ruako mutou, e ro tasi tubu e kia vuadru e sucu mai na yalewa me uasivia o Joni na dau nivaritaisotaki; la o kiya e lailai sara e ra matamitu valomalagi e uasivia vua. ¹²Ia mai ra leya gaura o Joni na daunivaritaisotaki me Yacovia na siga ikwe, e rewa na matanitu valomalagi e na gugumatua, ia o rau eru gugumatua Sara, eru ra taukeni jiya. ¹³Ni ru va veituberi taucoko na parofita qai nia na vunau e yacovia na leya siga o Joni. ¹⁴Kodaki o vatulewa takiniya mo ciqomia, o kiya o Ilaija e dodonu me lamai. ¹⁵O kiya e nokoto no e bebe me tofocia, deniya me togocia. ¹⁶Ia na cara mequ vatautavata takiniya na taba yacola? E kodaki tu o rau nai lure eru waqe no i na were ni vivoli, eru qai riavi eru nokoto vata ro ¹⁷Qai kwaya, kemadou a uvi bitu buako mutou, ia mutou mutu a qai tasi wesi; kemadou a madu tagi vuako mutou, ia mutu tasi tagi lagalaga. ¹⁸Ni vo lamai o Joni a tosi kana mocia se somu waini, ia aru qai kwaya, ‘o kiya e nokoto uua na XXX’ ¹⁹Ia ni va lamai na lure ni tamata a kana qai soinu tu mai, aru qai kwaya, tolavia, na tamata e dau kono e dau. Somu wa muni, na ledru i tau eru Soqonia rai vaicavaewa, qai nidru talega o ra u na tamata i valavala bura. Ia ni vo vadoniya ra vuku vuadru na leya i luve. ²⁰A qai tekivu vunauaa na virara e la ke e levu na leya cakacaka mana, ni tu vo tasi vivutuni ²¹E bura wako, koresini! E bura vuako, Peciserta! Ke ro vai mai vata o Saitoni na veikwa mana a rai vuako muru, o raubava ro vivutuni makowa i na culura taga rata na dravico ²²Aqu na kwaya vikvon vuako muru, ena bura valailai vuadro o Taia vata o Saitoni e na siga ni lemai, la a kemuru, muru na bura valeru. ²³O ike talega, kapenaumi, a ika kiajia ona la cake i lomalagi? Jikai, o iko na labele take i etesi: ia kodaki e vai mai sotoma na vikwa-mina a vai vuako, e na novakia tuga me yacovia nikua. ²⁴Ia aqu na kwaya talega vuako, e ra bura balaibi vua ra vanua o sotoma e na siga ri vei lewai, o iko, e ra qai bura valevu sora. ²⁵Na gaura iggi o kiya e tata ke o Jisu, a qai kwaya, aqu va okaoka vuako Tamaqu, na Tuaga ni loalagi qai niya o vuravura, mutu cilomaki niya vikwa ikwe vuadru ta vuku vata ra yalo makuga, a to varaitakiniya ga ruadru yalai. ²⁶Ni o kiya ga ikwe, Tamaqu, ni vo oka ke mutu mata me kodaki ke ikwe. ²⁷Ni solia mai vuako au o Tamaqu re ka taucoko: ia e na tasi kiya tale e kilajia na leya i lure, o Tamaya takiya go, se kia take e kilajia o Tamaya ga, na leya leru takiga ga, vata o kiya e okajia na leya lure me rakatakilajia o kiya vua. ²⁸Mutu lami vuako au, o kemutou yakiya e wawale qai colajia nai colacola bibi, ia aqu na vacegu taki niko mutou. ²⁹Ukumia vuako mutou na lequ i vua, mo vuli vuako yau, ni qu vo yalomalua vata na yalomalumalumu mutu na tolaria ke ra lemutu yalo vacegu ni lemutu yalo ³⁰Ni rewerewa na lequ i vua, vata na mama r lequi colacola. ³¹XXX

12

¹Na gauna igi a vo lake o Jisu ina yaloga ni were ni visila ina siga ni vacegu; e ru vo mala kana o rau la jisaiveli, vo tekivu me cavujia na visda ni sila, meru kama ²Ni ru vo tolavia orau na Farisi, e ru vo kwaya vua. Tolavia, eru vo vavea o rau na lemu jisaiveli na kwa e jikai ni dodonu me vai ina siga ni vacegu. ³A kwaya o kia vo rau, mutu bara vo kikai ni wilikia na kwa vo vavea o Tevita, ni vo mata kana, o kia vata orau na no vata. ⁴Ni vo unu o kia ina were ni Kalou, a qai kania na madrai e lai tolavi, iqoi e vo jikai ni vatarai vua me kania, se vo rau na no vata no, vo rau takia ga na bete? ⁵Se mutu bara jikai ni wilikia ve na nurau, ni ru vo vaburaburatakinia na siga ni vacegu o rau na bete ina were ni soro, e ru vo jikai ni cala ke? ⁶Ia qu vo kwaya vo kemutou, vo kia ikei vo ievu cake ina were ni soro. ⁷Ia kodaki mutu kilaj’a na kai balebale na tata ikwe, Aqu ro okajia na yaloloma, jikai nai soro, mutu jikai ni bilitakinidru orau vo jikai ni kia ledru cala ⁸Ni vo Turaga talega ni siga ni vacegu na luve ni tamata ⁹A vo la dei mai kegi o kia, qai unu ina ledru were ni lotu ¹⁰Qai tolavia, ni vo nokito ke e kia na tamata vo malai tu e lima. A tu vo tarogia, e ro bara tara me vai na viva cobi na sigo ni vacegu, se jikai? Ni ru mata bilitaki nia. ¹¹A vo kwaya vo rau okia, O cei vo kemutou, kodaki e kia la sipi vo lutu ina ibulubulu ina si ga ni vacegu, ena jikal ni lai qulu, se tuberia cake mai? ¹²Se kodaki ivie na levu cake ni tamata mai re na sipi! O kia gona ikwe vo vatarai ke me vai na kwa oka e na siga ni vacegu. ¹³Vo qai kwaya o kia ve na tamata, Dodokia mai mu lima. A vo dodokia yaji; a va vacolai, qai yaco me kodaki e kia tale e lima. ¹⁴Vo qai unu irara na Farisi, e ru vo bosejia, se meru na vamate nia kodaki ivei ¹⁵Ia ni vo kilajia o Jisu, a vo la de ma ikegi: e lewe levu aru va tekucia, a vo vacola ni dru va yakikia o kia ¹⁶A vo varojia vo rau me ru kua ni tukunia ¹⁷O kia ikwe vo vayacori ke na tata vo lai kwai ni o Aisea na Parofita, a kwaya. ¹⁸Tolavia na lequ italatala, o kia qu vo djigitakinia; na lequ luve ni toko, a qu vo okajia valevu mai ve qu runi yabga: Aqu na solia vua na lequ Tala Tabu, E na kwaya o kia na lewa dodonu ina vimataqwali matanitu. ¹⁹Ena jikai ni vileji, se domo-levu; E na jikai ni kia e rogocia e domo ina yaloga ni rara: ²⁰Ena jikai ni musukia na sina vo. Malumalumu o kia se bokocia na wa ni sina e kulukula botogo, ME vatalajia re yaji na rewa dodonu me gugumatua ²¹E ru na vararavi ve

yaco na vimataqwali matanitu²²Vo qai kau mai vua e kia e unun nitu, vo mataboko aqi galu talega: a vo vacolaniya o kia, io na gauna e kwakwa ke e ru vo tola na mataboka vo dola ru gusu na galu. ²³E ru qoroqoro o rau taucoko na lewe levu, ru kwaya, o kia iqoi e luvea o Tevita, se jikai?²⁴Ia tni to togocia o rau na Farisi,e ru vo kwaya. O kia 'qoi e kikai ni rovidru na nitu in kanikia na kwa, la kaikai ga Pielisipupi na ledru turacja o rau na rutu. ²⁵E ru vo kilajia na lea numia o Jisu, qai kwaya vuadru, Na matanitu yakia vivala vainidru, e ru na varusai; qenia na vivara vata na were e ru vo vivala vainidru; e na jikai ni vaqata. ²⁶Ia kodaki e rovia o setani o setani, vo qai vivala qania; ena ai vaqata kodaki ivei lea matanitu? ²⁷Io kodaki qu vo vovidru na nitu vena lea kaikai o Pielisipupi, vo rovidru ina lea kaikai ocei o rau na kwai lemutou? O kia ikwe e ru na valewai kemutou ke. ²⁸Jo kodoki qu voviddru na nitu ina kaikai ni Yalo ni Kalou, vo qai yaco djina vuako mutou na lea matanitu na Kalou. ²⁹Erewajia kodaki ivei e kia me junuviya, na were ni qaqa, me kocovia na lea iyaya, koda ki e jikai ni vesukia ne na qaqa? Na qai kocovia ibere na lea iyau ³⁰O kia e vo jikai ni totaki niko au, vo to kanikia; 10 a koya vo jikai ni kumunia vata vo au, vo kani biubiuja³¹O kia iqoi, qu vo kwaya ke vuako mutou, e rewa meru kuwa ni lai ocaji na tamata e na vuku ni ledru tovo bura, vata na ledru kwakwa bura tauroko fa; 10 vo jikai ni rewa me ru lai ocaji na tamata eru vo kwakwa buratakinia na Yalo Tabu. ³²Io o kiya vayakikiya vo kwakwa va bula takinia na luve ni tamata e na rewa me jikai ni lai ocayi ke; 10 o kiya vayakikiya vo kwakwa va buratakinia na Yal Tabu, ena jikai saraga ni rewa me jikai ni lai ocaji, ena gauna ikwe, se na gauna e sibere mai. ³³Mutu valewaiya ni ika na kai, e oka taloga ke e vua; se valawaiya ni bura na kai, e bura talega ke e vua ni vo kilai na kai e vua. ³⁴O kemutou na kawa ni gwata! Mutu na ne wajia kodaki mei, ni mutu vo tamata bura, me mutu tatatakinia na kwa oka? Ni vo tatatakinia du gusu na kwa na kwa e vuqa valem ke du yaloga. ³⁵Na tamata koa ena kau mai na kwa oka mai va yaloga; vata na tamata bula e vo kau mai na kwa bura mai re yaloga. ³⁶Ia qu vo kwaya vuako mutou, Na kwakwa vura rayakikia ga eru. Na carujia na tamata, eru na tarogi ke ina siga ni vilewai ³⁷Niko na vadonui na vuku ni jlemu kwakwa, ona lai ocaji ina buku ni lemu kwakwa³⁸E ru vo qa kwakwa e vica na vuni-vola vata ra Farisi, ru kwaya, vabulici, kemadou vo mata tolavia e kia na ivatakilakila mai vuako. ³⁹A vo kwakwa o kia, qai kwaya vuadru, vo dau laivadani na i vatakilakila na itaba tamata bura qai valavala kanikia: 10 era jikai na ivatakilakila me soli ke, na lea vatakilakila ga o Jona na parofita ⁴⁰Ia me kodaki e tolu na siga, tolu na bogi o Jona re yaloga ni kete na ika lew: ina tolu na siga tolu na bogi me kodaki ta lega ke na luve ni tamata na yaloga ni qwele⁴¹E ni na tukake ina vilewai ba kwai Ninive ru qai va djinadinatakinia na ledru cala na taba tamata ikwe ni ru a vivutuni vena lai vunau o Jona; qai tolavia, e kia, kei e ro levu cake mai vo Jona⁴²E na tucake na radji ni ceva ina vilewai me vadinadinatakinia na ledru cala na itaba tamata ikwe, ni vo la mai o kia vena kia vena ki a na yasa ni vanua e vayawaw Sara i ruravura me rogocia na ka vuku o Solomoni; qai to lavia ni kia ikei e levu cake mai vo Solomoni⁴³Io ni vo la dei ina tamata na nitu, vo viyato yaki ina vanua dravuisiga me radaniya nai vavacegu e a jikai ni dania rewa. ⁴⁴Vo qai kwaya o kia, qu na lesu take ina lequ were aqu a ladei maikei, io ni vo la mai, vo dania ni vo lala tu , vo tavitaviraki, qai ukutakinia ⁴⁵Vo qai la okiya qai mei dru e vitu take na yalo e levu cake mai vua ina bura, eru vo junuviya, ru nokoto ke; e ro vura valevu iveno na tamata igi, 10 qai bura valailai imata. Ena kodaki talega ke vo rau na taba-tamata bura ikwe.⁴⁶Ia ni vo kwakwa na ga o kia vo rau na lewe levu, tolavia. Vo no to irava na lemu none vata orau na lemu tacini e ru vo mata kwakwa vua ⁴⁷Vo qai kwaya mia e kiya, tolavia vo notu irara na lemu none vata orau na lemu tacini eru vo mata kwakwa vuako⁴⁸Vo qai kwakwa o kia, aqi kwaya ma o vo kwa vua, o cie na lequ nene? Se ocei orau na lequ tacini ⁴⁹A vo dodokia e lima vo rau na lea jisaiveli, qai kwaya, Tolavia na lequ nene vata orau na lequ tacini! ⁵⁰O kia vayakikiya e na vavea na kwa e okajia o tamaqu vo nokoto mai ilomalagi, o kiya gona ikwe na lequ Tacini, vata o gwarequ, vata lequ nene.

13

¹E na Siga igi a ladai Mai kc lea neve o Jisu a qai lai tadva no i Matacaiuu. ²Avu vou lewe levu Sarana Soqani vata qai nia, a qai voda e kia na waqa o kea, a qai nokoto ke: Avu vou nodai tu mai matacawa o rau na lewe vuqa. ³A vou levu Sara na kwa a kwa vuadru o kea e krva tautauvata, a qai kwa tolavia e kia na dau kaburaki a vou lai kabukabuvaki. ⁴Ni vou kabukaburaki no, a qai lutu e vica i yasa ni calevu, a lamai na manumanu vuka me kana. ⁵A aai lutu e vica i na vatu, e tasi levu ke na qwele, a vou colo Sara vawatoto, ni vou tasi vavaku no na kea qwele, ⁶Ni vou cabe mai naSiga, a vou mate, ni vou jikai no e waka a vou Sama Sara.⁷A vou lutu e vica ina vanna voitovotoya, a vou tulou cake na wawa votonotoya a aai vavuvugu taki nia. ⁸A vou lutu na vua ni kai i na vanua oka. A vou vuavua oka, a vou vua e drau e yavalu a vou vua e onosagavulu e yavalu, a vou vua e tolusaaavulu e yavalu. ⁹O kia c va bebe me vavogo, ne vavogo Sara.¹⁰Aru qai la mai na Jiseveli qai torogiao Jisu, o vou kwa tu aa vuadru na kwakwa tantanvata e na vuku ni cava? ¹¹A dai tata o kia a qai kwa vunadru, a aai Solia na vi kwa vuni ni matanitu va lomolagi. Ia e na tasi Soli ga vuwadru ¹²Ni vou notu vuwadru na tamata e kia na kwai e na aai soli vua na kwa me levu noga, ia na tamata e jikai tu vua e kia na kwa, c na qai kau dai dai mai na kwa e notu vua. ¹³O kia i kwe qu vou kwa vuadru na tata tautauvata, niru vou dania avu tasi tolavia, eru vou varogo tu tasi varogo Sara, aru qai valecayia tu. ¹⁴A vou Va Yaco ma vuadru na Parovisai o Aisea me kodaki, + Du na varoa du aai lecayia tu, * ia du na dama tu ga da tasi tolavia¹⁵Ni vou Uvo eru valoga na tamata i kwe, a vou dudu eru bebe, eru vou Sogo Jia evu mata, aai kia na siaa vou tola eru mata. •A vou vogo eru bebe, •A vou kilajia eru yaloga, •Aru vou vuki mau •Ia qu na qai va colo nidru.¹⁶E vou kalounata mutu mata ni mutu na tolavia, qou nia mutu bebe na varogo. ¹⁷E vou kwa vakwajina vuwako mutou, e lewe levu na Paravita qai nidru na tamata yalododonu eru mata dania na kwa mutu vou dania. Qai vorogo na kwa mutu vou vogocia, qai tasi varogo Sara.¹⁸XXX ¹⁹Nivu vou varogo mai tata ni matanitu, aai vo verayia tu ga, aai la mai na vu-ni-ca me kaudai na kwia vou katburaki i yaloga, o kia i kwe a kaburaki i yasa ni calevu.²⁰Ia o kia a kaburaki i na votu, o iki i kwe e varogo na tata, a qai vabaujia i na mayau ²¹Ia ni vou jikai na e waka i

yalaga, e na tasi tu balavu sara, ia ni vou tubu na ravawa, Se na vabuvabura i na vuku ni tata, a qai tarabe Sara.²² Ia o kia a kaburaki e na vanua votovoto, o kia i kwe e varogo na lea tata, la na lomaocaoca e na wuku ni vuvavura, I kwe nai yau ni vei vakaisini, a va rurua nia na lea tata, a qai tasi vua.²³ Ia o kea a kaburaki na vanua oka, o kia i kwe e varogo na lea tata, aai kilaiha ha kai balebale, a qai vua e drau e vica, onosagavulu, e tolusagavulu e yavalu.²⁴ E kia na tata tautauvata a qai kwavuwadru, a vatautauvatataki na matanitu valomalagi ke na kia na tamata e kaburakinia na sila oka i na weve.²⁵ Ia niru vou moceno na tamata, a qai la mai na meca qai kaburaki nia a sila bura i na yaloga ni witi, a qai la sava.²⁶ Ia ni vou tubu mai sila qai colo, a qai lai tolavi mai na Sila bura.²⁷ A aai la mai nai taukei vuwadru na tamata, a qai kwa vua o taci kaburaki nia na Sila oka ina uveve?²⁸ A qai kwa vuwadru o kea, na kwa ikwe a vavea e kia na vu-ni-ca, aru qai kwa na tamata vua, o vou oka Jia me madu lai kumania mai?²⁹ A qai kwa vunadru o kea, mutu kuwa, ke mutu qai cavujia mai no witi mutu qai kumunia vata na Sola buva,³⁰ Mutu dainidru go meru tubu vata mai me oji na yabaki, ia ni vou cava na vabaki qu qa kwa vuwadru na dau musukia, mutukumunidru ve na Sila bura, qai Soqo nidru Vata me tavu, mutu kumunia Vata ha Wili i na lequ lololo.³¹ A qai kwakwa leqwa vuaro o Jisu. A qai kwakwa ena kwakwa tautavata, “Na matanitu ni Kalou e tantavata na Sore ni mosita e telva ki e na gwele.”³² A vou lailai noga na lea Sove ni kai taucoko, ia ni vou tubu cake, a vou levu noga na Mataqwali kwa kodaki igi, a vou yaco me kau dijina, a vou vo vua na manumanu vuka.³³ A qai kia me tuku ai kwa o kea vuwadru, vou tautauvata na matanitu va lomalagi qai nia na leveni ia qai qulumia e kia na kewa, a qai cilo nia i valoga ni madrai droka e tolu nai vovau, me vou va leveni taki taucoko.³⁴ Na kwa taucoko i kwe a vou kwa o Jisu vuwadru na lewe vuqa e kwakwa tautauvata, a tasi vou kwakwa ga vunadru a vou kwakwa va tautauvata.³⁵ O kia i kwe a vou vovaco nia nai tukutuku vuwadru na parovita, ni vou kwa •Qu na vou kwakwa aa va tautauvata; •Qu na vou kula na kwa a cilo taku tu na gauna a tauyavu ke na vuravura.³⁶ A vou Vatala lidru na lewe vuqa o Jisu, qai Sita i were, a qai lamai vua o rau na lea Jiseveli, qai kwa, ma kwa mai na cava nai balebale ni Sila bura i na were.³⁷ A aai kwa o kea vuwadru, o kea e kaburaki nia na Sila oka, o kia ikwe na luve ni c colo.³⁸ Ia na were ni vuravura, na Sila oka o vau na luve ni matanitu, na Sila bura o rau na luve ni vu-ni-ca; ³⁹Na meca e kalouraki nia i kwe a rau na nitu, ia na Vabaki nai cavocava ni vuravura, ia na dau tatamusuki o vau na agilosu.⁴⁰ Ni vou kumini vata na Sila bura me tau, e na kodaki muni ke nai yalayala ni vuravura.⁴¹ E na talata jidru na lea agilosu na luve ni tamata, meru Gogoni vata na lea matanitu taucoko ni vi va calai, aai nidru na vavea no na kwa bura.⁴² Ni ru vou biu i yalooa ni bukuwaqa e ru na tagi, aai vcequruquru bajo.⁴³ E vu na qa Serau na e colo yalo dodonu, me kodaki na siga, e matanitu o tamadru.⁴⁴ E kiq tale e tautauvata na matanitu valomalagi qai nia nai vau e cilo tu i na weve, qai kia na e colo e tolovia, qai tasi kwa, ni vou marau taki nia, aai Volitaki ni na kwa taucoko a notu vua , a qai volia were igi, ⁴⁵E kia vou tautauvata aai ni a na matanitu valomalagi, vato na e colo dauvivoli, aru aai vadawa na mata-ni-civa. ⁴⁶Ni vou dania e kin na Mata-ni-Civa- oka Sara, qai volitaki nia na kwa taucoko e notu vua, qai volia na kwa igi.⁴⁷ Ni vou kia e tautauvata na matanitu valomalagi qai nia na lawa-ni-yau, qai viri taki i ruwai: rme rewa mai ke na mataqwali taucoko? ⁴⁸Ia ni vou vuqa aru qai yavia i matacawa, aru aai cuva bale. Qai tawania na kwa oka i na Sova, qai biu dai na kwa bura.⁴⁹ E na kodaki ke na i yalayala ui vuravura, qai lamai na agilosu, qai tawase jidru na e colo bura vara qai nidru na yalo dodonu ⁵⁰A qai biu jidru dai tu yali i na buka waqa, evu na qai tagi ke, qai vascquniquuru baji:⁵¹ O vou kilajia na kwa taucoko i kwe? Na Jiseveli kwa vua “10” ⁵²A qai kwa o Jisu vanadru, na vu-ui-vola taucoko e vavuli nidru na matanitu valomalagi, e tautauvata na e colo e taukeni jia na weve, o kea e kau mai na lea lolola, na vi kwa vou aai ma na vi kwa makawe. ⁵³A vou va oli na oJisu na kwa tautauvata i kew, a vou la dai mai i ka gi⁵⁴ Ni vou SXXXX I na lea vnua , a va vuli cidru o kea I na lea weve ni lotu, a ri vou kurabui qai kwa, e rewa jia ma vei na vuku o kwa kwe, na cakacaka mana i kwe. ⁵⁵E tasi luve ni matai o kia i kwe? e tasi nia e yoca leci nene o Meri? E tasi nia o tuakaya Jimesa, Joseva, Saimoni, Jiutasa? ⁵⁶A tasi nidru na lea Sister madu no vata? I vei na vanua a kau mai ke na kwa qoi?⁵⁷ A ru vou taraloe me bolujia, a qai kwa o Jisu vuwadru, e na varokoroko taki na vanua tani vata qai niana lea matavuneve. ⁵⁸Ni vou tasi vavea na kalougata, baluia ni mutu tasi valoanjia.

14

¹Na gauna igi e nogocia o Eroti na Turaga na kea rogorogo o Jisu. ²Kwaya vaudru lea tamata, I kwe o Joni ne daunivei papitai so, ea tucake tale moi na mate o kia, okia vo vu vua vei okic na kaikai mana³Ni vo qulumia o Joni i mata I Eroti, qo vo vesukia, qa lai biujie i coere ni veresu eno vuku na Erotiasi no lea yalewa o Filipe lea tacini ⁴E a kwaya vuc o Joni, e tasi vatarai o kia meru veicoajini vate. ⁵Ia ni vo mata va Matenic o kia i e matakuc ic o o kuru e lewe levu, ni vo vakasamatakinic o parofita o kia⁶Ia ni va la na magiji ni Siga ni Sua o Eroti, e wwesi eru mata na vulau, lea luve o Erotia sa, e sa vekitaki ni o Eroti ⁷O kia okwe e yalatakinic vua o kic e bubului vua ne solia vua na kwa taucoko ea kerevia.⁸Ia ni vo va vulicia I kia i mata lea Neve, a kwaya k kia, solia mai vo au eke mu ilu o Joni na dauniveipapitaiso. ⁹ Ni vo rarawa na tui, la e kwe ga ne solia e vuku na lea bubului, ne balejidru muni o rac na kana veta qa nea.¹⁰Ea lai vatala o kia ne lai musukic e ulu o Joni ena were ni vevesu. ¹¹XXXX ¹²Eru qai lamai o kuru ledru tiseveli, e kulu a kau na yagona, ka bulujia. I kuru qai lai kwaya vo Jia¹³Ia ni vo rogocia o Jisu, e soko vatutu to’ na coaga ena kina na vanua lela I ¹⁴Ea vo lmai o Jisu i e tolavidru ni ru vo lewe levu, Sara e (anan) dru ie va cola n’dru o rau eru taunmate.¹⁵Ia ni vo yavi mai: I ea lamai vua o rac lea tisereli, e kwaya, I kwe na vanua lala, ea vo Siga mai na vanua, mo va talaji dru o kura na lewe levu. Me ru e veikon lela; I meru lai volia ke na kedm.¹⁶Ea kwaya vuadru o Jisu, e ta si yaga ne vu la, kemuta solia e kia na kedm ¹⁷Eru qai kwaya vua, e Jikai vei kemadou I kwe, e lima sarago na buli madrai, ka rua na ‘I ka! ¹⁸Ea kwaya o kia, mutu kaunia, vo au.¹⁹Ea ai kwa o kia vo kuru na lewe levu me ru no bale na mau, ea aqulimic mai na madra:e lima ke na ika e rua, c a tolacake I lomalagi, ea vaveya na lotu, ea qai solic na bulimadra:, ka solia vuadru na tisereli, ia o kuru na Tisevel eru vo

Solia vo kuru na lewe levu. ²⁰E ru vo kana taucoko, eru vo mamau, e ru vo tomikia vate ni vo ni ka, e vo tinikoruc na i su sa luqa ke ²¹Ia o kuru a kana eru a lewe lima beba, na udoki na tegwane vata o kuru ne luve kuru vo tasi vo witi ²²Ea qai varojidru sara a Jisu vo kuru na lea tiseveli me ru vodokic na waga, me vu liutakia o kia ni tjiliva, me ru vatalanidru o kuru na lewe levu bo kia ²³Ia ni vo vatalajidru oji buru na lewe lwe, ea vo vaka takia ga ko kia ki na ulu ni vanua, ne no ia ni vo vayabori oji mai, ea XXX no takiaga o kia ²⁴Ia a no i waseiwasa na waqa, ea sasa vulivuli na ua ²⁵Ia na i kava ni wasi ni bogi i ea la o Jisu o kuru, ea XXX la I dela ni wai ²⁶Ia ni XXX tolavidru o kulu ne tiseveli i ni vo lama. O kia ena dela ni wai, eru no matak, qei kwaya, vo kia na yalo, eru qai kidala, eru qai matak ²⁷A vo tata I Jisu vo kuvu, qai kwa, dou valedu ko iau ga kwe, mutu kua ni matak ²⁸A vo kwaya o kia vo Pita, qai kwaya na turaga, Kodak o kemutou, muta coviko au wequ layaji e yataga ni ruwai ²⁹E kwaya o kia, la ga mai, ia ni vo talc mai na waga o pita, e a vo lai yataga ni ruwai, me layaji o Jisu ³⁰Ia ni vo tolavia na i kaikai ni cagi, e qai matak, ta ni vo tekiru me lutudromu na Siga, ka covia Sara na kalou, I turaga ni va cola ni ko au ³¹Ea vo qai dodria yeji e e lima o Jisa ea gai: gulumia gai kwa vua, Okio vo lela i lemu vabojic, o vo vadreckike e na vuku ni cava ³²I ao rau vo vodo na waga, vo malumu sara na cagi ³³Ia o rau vo nokoto mai na waga, eru vo lamai ka cuva sara vua, ia vo jina kemutou vo luve ni kalou. ³⁴Eru vo lamai I ' jiliva, aru vo yaco na vanuc o Kenisareti ³⁵Ia ni ru vo kila jic o kuru na tamata mai na yasano igi, eru vo talatala. Ke na yasac taucoko I tru vo mei tocoko mai vua na tauvimate. ³⁶Eru vo masuji me ru qulumic botoga na lea tutu ni Sulu, eru vo cola taooka eru qulumia

15

¹A ra qai lamai va Jisu o rau navi-ni-vika qei nidru na farisi mai Jerusalemi, ²E cava e rudua Ke o vau lemu Tisaipeli kina ledru va vuvuli na tuqwaqwa? Ni vu kaKan aru qai tasi vuluvulu ³A KwaKwa o Kea, a KWaya vuadru, e cava muni e yu jikai ni vavorago ki na kwakwa ni kalou e na lemutu va vuvuli? ⁴Ni kwaya na kalou, va rokoroko vuadru lemu Tako lemu nene: io, I kea E kwakwa vura jai la tako se la nene, me va mate. ⁵Lo mutu vo kwaya e kia kwaya, ve ki tako se vala nene, e vatavui me lea na kalou na lequ kwaa e yaga vuwako. ⁶Me qai tasi va yokoyoko vo lemu tako se velelu nene. Ia mutu va welewele ta kinia na kwakwa ni kalou e na lemutu va vuvuli. ⁷Motu dau varivariva o mutou! A mutu qai kwaya I mata o Asea, ni Kwaya. ⁸O vau na e colo ikwe eru varokoroko taki niko yau e ru gusu, e ru yaloga e yawa dei vako yau. ⁹E tasi yaga na ledru masu Jikoyau, ni ru vatavuvuli takinia na vunau ni e colo me vavuvuli ¹⁰A vo covidru na lewelevu, a kwaya vuadru, mutu varogo mutu vakasama. ¹¹Na kwa e unu vena gusu e tasi vaduka nia na e colo, ia na kwaga e lamai vena gusu, o kea ga e va duka nia na e colo ¹²A tu qai lamai o rau na Jisereli, a kwaya vua, O Kilajia no nu ru Yaloga bura na Farisi, ni varogo na Kwa o Kwaya? ¹³A Kawkwa o kia a kowya, nai tei vakia ga e tasi teia o tako valomalagi ena cavu dai ¹⁴Mutu dai nidru ga na matabako, meru tube ridru tale na mataboko. Ia Kodaki e Tuberia Tale na mataboko e ru na lutu i nai Keli. ¹⁵A qai Kwaya o Pita, a Kwaya Vua, mo Kwayamaivo Kemadou na kwakwa vatautau vata ikwe ¹⁶A qai kwaya o Jisu, o mutou talega, mutu tasi Kilajia Yewa? ¹⁷Mutu tasi kilajia na kwa e unu yaji vena gusu e lutu yaji vena Kete ala sara venai tanitani Sau ¹⁸Ia na kwa taucoko e unu mai vemu gusu, vola jina mai bemu yalo; na vikwa ga ikwe va vadukakuka takinia mei e colo. ¹⁹Ni dau vo lami na Yaloga ni e colo na vakasama bura na dau laba na dau Yalewa, na driva, na dau Talanoa bura. ²⁰Na kwa ga ikwe e vadukoduka nia na e colo, na ka tasi vuluvulu. ²¹Vo qai ladai Yaji o Jisu, a vola sara i Taia vata saiton. ²²E kia na lewa ni kenani elamai kei gi, a tagi rua a Kwaya, Ni lomani koyau mai na Turaga, E luvea o tevita na lequ i luveyalewa e rarawa volevu ni unu via na nitu. ²³A tasi kwaya vua e kia na kwa o kea. A vu qai lama la jiseveli a ru qai masu jia, a Kwaya, mutu vatala jia dau, ni vola mai tagi teku ciko datou. ²⁴A qai kwakwa o kea, Aqu tasi lai vatala vuadru na Kanikia, vudru ga na sipi ni mataqwali ni Isireli eru lavele tu. ²⁵A Qai lamai na yalewa, ai cuva vua, a qai kwaya, o mutou na turaga, ni vuke iko yau mai ²⁶A qai Kwaya, o kea, tasi oka me Kau na Kedra nai luve, me qai biu vudra na Tui. ²⁷A qai kwaya na yalewa, E djina ga, na Tumaga: o vau na tui e vu Karia na meermere ni cawa e letu mai na Teveli ni Turaga. ²⁸Aqai Kwaya o Jisu vua, yalewa, vo levu lemu vabaujia. Me Yaco.vuwako nakwa o vinajia. A vo colo lai levu yalewa e na siga igi. ²⁹A vo ladai mai Keigi o Jisu, A vola voleka vena sawawasa o kaleli, a vola cake vena ulu ni yataga a vono ke. ³⁰A ru vo lewe levu aru vo lamai vua aru Kau mai vua na lokiloki, na mata boko, na galu. E vu levu tale na Kwa, aru Kau mai velaa o Jisu, a vo va colo nidru o kea. ³¹A vo Karacidru na lewe levu, ni vu vo dania ni vo Kwakwa na galu, vo tau vale na lokiloki, a vo tola na mata boko. A ru vo lavejia na Kalou ni Isireli. ³²A qai covidru mai na leya jisaiveli o Jisu, a gai kwaya, Aqu loma ni dru na lewe levu, vo qai bogi talu aru vo no ga vako yau, a vo jikai na Kwa meru Karia. Aqu vo dua na vatala jidru yaji ni ru vo tasi Kana, Keru qai malumaluma i calevu. ³³A ru vo kwaya vua o rau la jisaiveli, du na qai rewajia mai vei na madrai vena lekutu, meru maman ke o rau ne lewe levu? ³⁴A qai kwaya vuadru o Jisu, E vica nai buli madrai e notu vo kemu tou? aru qai kwaya e vitu, nai bu li madrai a rua na ika. ³⁵Aqai kwakwa o kea vudru na lewe levu meru tadra bale vena qwele. ³⁶A qai ailumia o kea na buli madrai e vitu genia na ika, a qai va oka oka, gai musu Kia, aqai solia vuadru la jisaiveli e ru qai soli vudru na lewe vuqa ³⁷A ru qai Kana tau coko aru vo bori, aru qai tomia na vo ni cawa a vuga Ke e vitu na basikete. ³⁸O rau na Kana eru lewe 4,000 na Taigwane, vata rutasi wili Ke o rau na yalewa vata o rau na Taigwane. ³⁹A qai vasuka ni dru na lewe levu o kea a qai vodokia na waqa, aqai layaji na yasayasa kodaki gi i makitala.

16 ¹Eru qai lamai na Farisi qai nidru lai caba a Setoki, meru va tovoliya re, aru qai masulaki niya me vakavoutaki mai vuadru e kiya na vakatakila kila mai lamalagi. ²A qai tata o kiya vuadru, Nivo yair mutu qai kwaya, Ena siga oka nivo dradra na lomalagi. ³Ia viquata, ena Siga bura na Siga nikua; nivo duadra qai lolo ra lonalagi. Omuton na dauveivakaisivu mutu vo kila jiya rena na matani lonalagi; la mutu tasi kila jiya rewa nona vatakilatula ena gauna ikne? ⁴Ia o kuru na tabatawata bura evu dauyalena eru va daniya e kiya nai vakatakilakila ena tasi soli e kiya na vakatakilaklia, la

vakatakilakila ga o Jona na parofita. A qai denidru o kiya qai la.⁵Ia niru vo lai vani mai o kurn n aleya tisaipeli i tavogi, eru vo nuimidenia meru kan na madrai⁶Qai kina vuadru I Jisu, mutu dania muru qaronikemutou mai na ledru isi na Farisi qeniya lei caba o Setoki.⁷Eru vo veitalanoa cei nidru aru qai kwaya bale jiya ga nidru tasi kau mai na madrai.⁸Ia nivo kila jiya o Jisu, qai kwa vuadru, o mutou vo lailai na lemutu vabaujiya, na cava mutu vo numiya vemutu yaloga, ni mutu vo tasi kau mai na madrai?⁹Mutu vo tasi kila jiya rewa voto, se mutu ro numiya na buli madrai e lima vo vava na lima na udolu, in e vica na sova mutu va vuqa niya?¹⁰Se na buli madrai e vitu vuadru na leve va naudolu, ia e vica na Sara mutu va vuqa niya?¹¹E na kodaki ivei nimutu tasi kila jiya ni qu tasi tata taki niya na madrai na medru isi na Farisi qeni dru lai caba o Seto ki ni qu vo kwaya mutu qaronikemutou mai ke.¹²Eru qai kilajiya ni tasi tata o kiya meru qaromya na Isi ni madrai, mai na ledru ivavuvuli ga na Farisi qamya lai caba o Setoki.¹³Avo lai dani o Jisu ena vanna o Sisaria-Filipai, a tarogidru na leya tisaipeli, qai kwa, Eru kaya na taXXXX o cei o au na lure ni tamata?¹⁴Eru kaya eyavalu o Joni na danni veipaoitaisotaki, o Ilaijiya e vica tale o Jeremaia e kiya tale na Paropita¹⁵A qai kwa vidru o kiya, Ia o cei o au?¹⁶Qai kwaya cake mai o Samoni Pita, o kiya na Karisito na Luve ni Kalon colo.¹⁷A qai kwaya I Jisu, Ona kalougata Samoni Pita: ena tasi vavaitaki viko na lewe qaniya na dra, O Tamaqu vo nokoto no mai lamalagi¹⁸Aqu vo lwaya tale vuako, o iko Pita, ena yataga ni vata ikwe qu na vaveya e kiya lequ soqosoqo ni leve ni lotu; la ena tasi rena jiya na matamata ni vava mai Etesi.¹⁹Aqu na solia talega vuako na idola ni matanitu mai lenalagi, na ka taucoko o na vauciya mai vuravura ona vanciya alega i lomalogi: na ka taucoko o na Serekiya nai vuravura ena Sereki tale ga mai lonalagi.²⁰A qai kwaya vidru na leya tisaipeli, meru kua ni kwaya ve kiya ni o Jisu no karisito.²¹Ena gauna igi e vo tekivuke o Jisu, ne varaitaki niya vuadru la tisaipeli, ni vo kilikili qeniya me la i Jerusalemi, me vosojiya na kwa lavu mai vidru na qase, qainidru na bete levu, qai nidru talega na Vunivola me vamate, oji me va tucake taki ena datolu ru siga.²²E qai meiya o Pita, me tekivu vunaucidru, qai kwa me yaua vua komuton na Turaga; na kua ikre ena tasi rena ni yaco vuakomuta²³A qai vuki o kiya, qai kua vo Pita, Ladei vequ lobo Setani: o mata va daroniko au niko tasi mata numiya na kua ni kalou, na kua ga ni tamata.²⁴A qai kwaya vidru la tisaipeli o Jisu, kodaki e kiya e mata tekuc ci koyau me kua ni tekuciya e yalo, ia me dagi ga la kauvelaatai, me tekuci koyau.²⁵Ia o kiya e mata maroroiyiya la colo; ena valaveleniya: ia o kiya ena valaveleniya colo vo ko au, eua manoroiyiya.²⁶E cava ka yaga una tamata, me renajiya taucoko o vuravura, qai valaveleniya e yalo? Se cava ena solia na tamata me ke sau e yalo²⁷Ena lamai na luve ni tamata ena keya uknuku o Tamaya, qai nidru la agilosu ena qai saumiya o kiya vuadru na tama yakiya me kodaki na ledru i valalala.²⁸Aqu vo kwa devu makomutou, ena notu e vica eru na tasi mate eru na tolaviya rewa na luveni Tamata nivo la mai vena leya matanitu.

17¹Ni vo ono na bogi a qai meidru o Pita, o Jemesa, qeniya o Joni la tacini o Jisu, a meidru va jikijiki i na kiya na uluniyataga yawa i yata.²A vo kanikiya e lala vuwa eru mata, e vo serau mai e mata kodaki na matanisiga, a vo bucobuco mai lai sulu me kodaki na kakarama.³Tolaviya, a vo lai dani o Mosese qeniya o Ilaijiya, a ru vo vitalanoa sara. Aqai tata o Pita, a kwa vo Jisu, ⁴Na Turaga, e vo oka na lemutu no ikei. Kodaki o okajiya, me madu vaveya ikei e tolu na were vacevaceva e kiya me lemu, me kiya me leya Mosese, me kiya me leya o Mosese, me kiya me leya o Ilaijiya.⁵A vo tata no o kiya, tolaviya, e kiya na o e lumilumisa e varurujidru, tolaviya a vo rogo mai e kiya na tata mai na o, e kwa, "Ikwe na lequ i luve ni toko, Qu dau okajiya valevu, Mutu varorogo vuwa"⁶ Ni ru vo varogo na jisaiveli, a ru vo cuva bale, a ru vo matakuvalevu.⁷ A vo lamai o Jisu a dereidru, a kwa tucake, mutu kuwa ni matakuvalevu.⁸Ni ru vo mata cake, a ru vo tasi tolaviya e kiya tale, o Jisu takiya ga.⁹Ni ru vo siro bale no mai i na uluniyataga, a vo varojidru o Jisu, a kwa, kuwa ni kwa ve kiya na kwa mutu daniya, maluwa me tucake tale mai na mate na i luve ni tamata.¹⁰ A vo tarogidru o kiya na leya jisaiveli a kwa, "Na cava e ru kwa ke na vunivola e vo dodonu me simata mai re o Ilaijiya?"¹¹A vo tata o Jisu, a kwa vuwadru, a vo la jina mai o Ilaijiya, me vukiciya na kwa taucoko me oka tale.¹² A qu vo kwa vuwako mutou, a vo no ikei o Ilaijiya, a ru tasi kilajiya, a ru vaveya vuwa na kwa taucoko ga a ru okajiya a ru na vararawa takiniya muni na luve ni tamata.¹³A ru vo kilajiya na jisaiveli a kwa o Joni na dauvivataiso vuwadru o kiya.¹⁴A ru vo cava vuwadru na lewe levu, a vo lamai vuwa e kiya na tamata, a jikituru vuwa a kwa,¹⁵"Turaga, mo lomaniya o luvequ teigwane e tauviya na lialia, a vo rarawa valevu, e vo reba va vica i na guto, e valevu i ruwai.¹⁶A qu vo meiya vuwadru na lemu i jisaiveli, a ru tasi vacola niya rewa."¹⁷A tata o Jisu a kwa, "Nai taba tamata jikai na vabaujiya ka yalo kanikiya, na cava na balavu mequ no qaneko mutou? na cava na keya balavu mequ vosojiko mutou ke? meya mai voko au ikei."¹⁸A qai vunauci jiya na nitu o Jisu, a vo ladai mai vuwa, a vo cola na i luve na jiki ni siga igi.¹⁹A ru qai la vajikijiki mai na jisaiveli vo Jisu, a ru kwa, balejiya na cava madu tasi roviya rewa ke?²⁰ A vo kwa vuwadru o Jisu, balejiya ni mutu vo tasi vabaujiya. Ni vo kwa vajina vuwako mutou, kodaki e no vuwako mutou na vabaujiya e kodaki na wiri ni mosita, mutu na kwa i na uluniyataga ikwe, Ladai ikei e na ladai e jikai na kwa e dredrei vuwako mutou.²¹ O rau e ru kodaki ikwe e ru tasi lai rovi boto, na masu ga vata na daulolo.²²Ni ru vo la vali i Kalili, a kwa vuwadru o Jisu, "E vo na soli yaji na luve ni tamata vuwa e ru lima na tamata,²³e ru na vamate niya, e na tucake tale mai o kiya i na katolu ni siga. A vo rewarewa valevu sara e ru yaloga.²⁴Ni ru vo cava i Kapenaumi, a ru vo lamai vo Pita o rau na dau soqonijiya vata na soli i na were ni Kalou, a kwa e jikai ni vai na soli i la were na Kalou na lemutu vavuvuli?"²⁵ A kwa o kiya, o vo soliya, a vo unu i were a vo tata re o Jisu, a kwa, Na cava o lewaiya, Saimoni? e ru na soli vuwadru na Turaga ni vuravura? vuwadru o luvedru se vuwadru ga na kanikiya?²⁶A kwa vuwadru o Pita, vuwadru ga na kanikiya. A kwa vuwa o Jisu, a vo gwalala na i luve.²⁷Medu kuwa ni vacala nidru, mo lai matakawa, viritakiniya na siwa, qulumiya na ika yaviya mai re, o vo basukiya e gusu, o daniya ke e kiya na i lavo iqoi mo kau, soliya vuwadru me niya na ledru i tavi.

18¹Na gauna igi a lamai vo Jisu o rau na jisaiveli a tarogiya, "O cei e levu cake mai na matanitu va lomalagi?"²A covidru mai e kiya na i luve lailai o Jisu, a vatuniya na kedru vimama, a kwa,³au qu vo kwa vaijina vuwako mutou, kodaki mutu tasi saumaki mai, me kodaki na i luve lailai ikwe, o kiya ga e levu mai na matanitu va lomalagi.⁴O kiya e va malumalumu takiniya me kodaki na i luve lailai ikwe, o kiya ga e levu mai na matanitu valomalagi.⁵O kiya yakiya e okajiya e okajiya na i luve lailai kodaki ikwe e vuku qu yaca, e okajiko au.⁶O kiya e vacalaniya e kiya vuwadru na kwa yalai kwe e ru vabaujiko au, e oka vuwa kodaki e va rubeniya e domo e kiya na vatu qaqi levu, me va dromu na vanuwa nubu.⁷E bura o vuravura i na vuku ni vacalai e dredrei sara me yaco mai na vi vacalai, e bura vuwa na tamata me vayaconiya na vicalai.⁸E kodaki e vacala niko mu lima se mu la, musukiya dai, dainiya dai vuwako e oka vuwako mo unu i na cola e kiya mu la se e kiya mu lima, e bura me ruwa mu lima se ruwa mu la mo biu i na guto mudre tasi mudu.⁹Kodaki e vacalaniko mu mata, liujiya dai kau dai mai vuwako, e oka vuwako mo lai i na cola ni kiya ga mu mata, e bura me ruwa mu mara o qai biu i eli e mudre ke na guto.¹⁰Mutu lewa iko mutou oka me mutu kuwa ni beciya e kiya vuwadru na kwa yalai ikwe, a qu vo kwa vuwako mutou, na ledru agilosu mai lomalagi e ru vo tolaviya no ga e mata o Tamaqu e nokoto no mai lomalagi.¹¹E vo lamai na luve ni tamata me va colaniya o kiya e lavele tu.¹²Mutu lewaiya kodaki i vai? kodaki e kiya na tamata e kiya na drau na leya sivi, a vo lavele e kiya e jikai ni rewa ni dainidru tu na ciwasagavulu ka ciwa, a la yaji i na vi yataga me lai vadaniya ke o kiya e lavele tu?¹³Kodaki e vo daniya, a qu vo kwa vaijina vuwako mutou, e marau valevu balejiya la sivi ikwe, e valailai ga balejiya na ciwasagavulu ka ciwa e tasi lavele.¹⁴E kodaki tale ga ke o Tamamutou e nokoto mai lomalagi, e tasi okajiya me lavele e kiya vuwadru na kwa yalai ikwe.¹⁵Io kodaki e valavala ca vuwako o wekamu, la vunaucijiya ni muru no vata no ga, kodaki e varogo na kwa o kwa o vo qai rewajiya o wekamu.¹⁶Kodaki e tasi varogo, me kiya se me ruwa me mutu qai lavata, me vajinajinataki na tata taucoko ga ve gusu na dau tukutuku e kiya se ruwa se tolu.¹⁷Kodaki e tasi mata varorogo jidru, kwa vuwadru na i soqosoqo lewe ni lotu, me kodaki na tasi lotu me kodaki o kiya na dau soqonijiya na i vacavacava vuwako o kiya.¹⁸Qu vo kwa vaijina vuwako mutou, na kwa taucoko mutu vauciyiya i vuravura e vauci muni mai lomalagi na kwa taucoko e sereki mai vuravura, e sereki muni mai lomalagi.¹⁹A qu kwa tale vuwako mutou, kodaki e ru ruwa vuwako mutou e yalo vata mai e na vayaconiya o Tamaqu e nokoto mai lomalagi.²⁰Na vanuwa e ru no vata ke e ruwa se tolu e qu yaca, a qu vou no i na kedru maliwa.²¹A qai lamai vuwa o Pita, a kwa lequ Kalou me valavala ca va vica vuwako au o wekaqu mequ kuwa ga ni ocajiya? me va vitu?²²A kwa vuwa o Jisu, "A qu tasi kwa vuwako me va vitu ga, me va vitusagavulu ka vitu."²³O kiya ga ikwe e vatauvata niya ke na matanitu valomalagi qeiniya e kiya na tui a vo mata tarogidru ke na leya na tamata.²⁴Vo vatekivu o kiya me vatarogiya, a qai kau mai vuwa e kiya e vo jini na udolu na leya taleji e vo tasi saumiya.²⁵E vo jikai vuwa na me saumiya ke a vo kwa na leya turaga me vo volitaki o kiya qeiniya na leya yalewa, qeinidru o rau o luveya, qeniya na kwa taucoko ga e no vuwa me saumi ke.²⁶A qai cuva bale na tamata, a masujiya, a kwa, o mutou na Turaga, mutu vosojiko au ga re, aqu na qai saumiya taucoko ga vuwako mutou.²⁷A vo qai yalo oka mai na turaga ni tamata igi, a vo serekiya a qai dainiya me kuwa ni saumiya.²⁸A vo lai rara na tamata igi, a vo tolaviya sara e kiya o wekaya, a tasi saumiya vuwa e kiya na drau na pene. A qulumiya a modrokiya, a kwa, saumiya re voko au na lemu i jinau.²⁹A qai cuva bale o wekaya ve la, a vamamasu, a kwa, "Mo vosojiko au re aqu na qai saumiya taucoko ga vuwako."³⁰A duwa o kiya a vo la a biujiya i were ni vivesu, me saumiya re na leya i jinau.³¹O rau na leya i tokani ni ru vo tolaviya na kwa e vo vai, a ru vo rarawa valevu. A ru volai kwa vuwa na ledru turaga na kwa taucoko e vai.³²Na leya turaga o vo coviya mai, a kwa vuwa, Tamata bura a qu vo serekiko mai na jinau levu igoi, o masujiko au.³³E tasi dodonu vuwako mo yalo oka vuwako mo yalo oka vuwa na lemu i tokani me kodaki na lequ yalo oka vuwako?³⁴A vo oca na leya turaga, a vo soliya vuwadru na i vatawa ni were ni vivesu me saumiya taucoko sara na leya i jinau.³⁵E na vaveya tale ga vuwako mutou o Tamaqu valomalagi, kodaki mutu tasi serekidru o rau o wekamutou mai mu vu ni yaloga, i na ledru sau na kwa bura.

19¹A vo vadevuniya o Jisu na i tukutuku ikwe, a vo qai la i Kalili a yaco sara na yasayasa va Jutia e kiya e tavo o Joritani.²A ru vo levu sara a ru tekuciya a vo vacolanidru mai keigi o kiya.³Aru lamai vuwa o rau na farisi a ru vatovoliya, aru kwa vuwa, "E tara vuwa na teigwane me dainiya la yalewa e na vuku ni kwa taucoko ga se jikai?"⁴A vo tata o Jisu, a kwa vuwadru mutu tasi wilikiya o kiya e bulidru mai nai vatekivu a buliya ga na teigwane qeiniya na lewa?⁵A kwa ina vuku ni kwa ikwe e biujiya ke o tamaya qeiniya la nene na teigwane, a kabijiya la yalewa eru na kiya ga.⁶O kiya ikwe e vo jikai niru ruwa no, eru na kiya ga: Na kwa vo vauciya vata na Kalou me kuwa ni wasekiya na tamata.⁷Aru kwa vuwa, "Na cava e varojiniya ke o Mosese me soliya na i vola ni vibiu a qai dainiya?"⁸A kwa vuwadru o kiya, "E vuku ni lemutu yalo kaikai, e vosojiko mutou o Mosese mutu dainiya ke na lemutu yalewa: a tasi kodaki ikwe nai vatekivu."⁹Aqu vo kwa vuwako mutou, o kiya e dainiya na leya yalewa, ke jikai ni dau teigwane, la vayalewa tale ve kiya, e dauyalewa, o kiya muni eru viwajini vata o kiya e vo dai e dauyalewa."¹⁰Aru kwa vuwa o rau na leya jisaiveli, "ke kodaki ikwe na lewa vuwa na teigwane qeniya la yalewa, e oka me kuwa na viwajini."¹¹A kwa vuwadru o kiya, "E tasi rewajiya na kwa ikwe na tamata taucoko ga, o rau ga a soli vuwadru."¹²E yavalu me kuwa ni vawaji, niru sucu mai na kete ni ledru nene, e yavalu me kuwa ni vawaji, ni vo selevijidru o rau na tamata, e yavalu me kuwa ni vawaji, niru lewaiya meru kodaki i na vuku ni matanitu valomalagi o kiya e rewajiya me vabaujiya, me vabaujiya."¹³A qai kau mai vuwa e yavalu na luve yalai me tabakidru o kiya ve lima, a masu a vunaucijidru o rau na leya jisaiveli.¹⁴A kwa o Jisu, "Dainidru nai luve yalai, mutu kuwa ni tarovidru, niru vo lamai voko au, niru kodaki na lewe ni matanitu valomalagi."¹⁵A tabakidru ve lima o kiya a qai ladai mai keigi.¹⁶A tolaviya, a lamai e kiya a kwa vuwa, "Vavavuli oka, Na cava e oka mequ vaveya mequ rewajiya ke na cola tawa mudu?"¹⁷A kwa vuwa o kiya, "Na cava o tarogiko au ke na vuku ni kwa oka? E kiya ga e okaji kodaki o mata

unu i na cola, mo tekuciya na i vunau.¹⁸ A kwa vuwa o kiya, "Nai vunau cava?"¹⁹ A kwa o Jisu, "Mo kuwa ni laba, mo kuwa ni vidriva, mo kuwa driva, mo kuwa ni beitaikiniya vailasu, Varokorokotaki nidru o tamamu o nene mo lomanidru o rau na kwai lemu me kodaki na lemu lomaniko."²⁰ A kwa vuwa na suravou, "Na kwa taucoko ga iqoi qu vabaujiya ga aqu si jiya i luve qu yacoviya na siga iqoi. Na cava tale esi vo voko au?"²¹ A kwa vuwa o Jisu, "Kodaki o kajiya mo oka sara, mo la mo lai volitakiniya lemu i yau, soliya vuwadru na dravudravuwa, o na qai vai yau mai lomalagi, io mo lamai, mo tekuciko au."²² Ni vo varogo na tata ikwe na suravou, a vo ladai e rarawa e yaloga, ni levu na leya i yau.²³ A qai kwa vuwa o rau na leya jisaiveli o Jisu, "Aqu vo kwa vaijina vuwako mutou, e dredrei vuwa na tamata vutuniyau me unu i na matanitu valomalagi.²⁴ Au qu kwa tale vuwako mutou, e vo rewarewa me unu viya na mata ni cula na kameli, e dredrei vuwa na tamata vutuniyau me unu na matanitu ni Kalou."²⁵ Niru vo varogo na leya jisaiveli, e karacidru sara, aru kwa, "O cei ena va colai rewa?"²⁶ A va tolavidru o Jisu, a kwa vuwadru, "Na kwa taucoko e dredrei vuwadru na tamata, e rewarewa vuwa na Kalou na kwa taucoko ga."²⁷ A qai tata o Pita a kwa vuwa, "Tolaviya, madu vo dainiya na kwa taucoko, madu tekuciko. Na cava e qai lemadou?"²⁸ A kwa vuwadru o Jisu, "Aqu vo kwa vaijina vuwako mutou, o mutou mutu vo tekuciko au, ni vo yaco na vi vadodonutaki, ni vo no na Luve ni Tamata ina nono vaturaga ni leya i ukuuku, mutu na qai no muni i nai nono vaturaga e jinikaruwa, me lewaidru na mataqwali Isireli e jinikaruwa."²⁹ Kiya yakiya e daniya na were, se na vitacini, se o gwaneya, se la momo, se la nene, se o luveya se nai vunau, e vuku qu yaca, e yadrau e rewajiya e na taukeinijiya na cola tawa mudu.³⁰ Eru lewe levu eru simata eru na bere, qeinidru eru bere eru na simata.

20¹ Ni vo totovato na matanitu valomalagi, bei vo tamata va taukena e kia na were I a vo la o kia qwata lelai me volidru e vica na tamata me lai cakacaka e na lea were-ni-vaini.² Ia ni vo ru vei tataki qenidru na tamata cakacaka me ru tauya kia na pene e na kia na Siga me kedrui voli qai vatalalajidru o ira na lea were-ni-vaini.³ A ro la o kia na katolu ni yaucoa, e qai tolavia ira eso tale eru a tutuga no varucni vivoli.⁴ Ea kwaya vo kuru, mutu la talega i na were-ni-vaini i a na kwa vina, qu na solia wa veikemutou. A ru vo la⁵ A vo tale o kia na kaono kei na kaciwa ni yauwa, a vo kitako kodakilgi⁶ E vo la okia ena i katinikaduwa ni yauwa, a vo tolavia eso tale eru vo tu waletuga, a qai kwa vo kwn, mutu vo tu boto vaca ikwe e na vo siga se blgi caka? Eru vo kwwaya vua, e bo jikai e kia vo lekwai mai vo kemadou, mutu la talega yaji i were-ni-vaini.⁸ Ia ni vo bogi mai, a kwa na turago. Ni were-ni-vaini vo kia na lea tamata, covia o kir. Mai na tamata cakacaka, me solia vo kur. Na kedru voli, mo tekivu taki nia vo kuru vo bere mai, mo jinia vo kuru na simata mai⁹ Ia ni ru vo lamai o kuv na tamata ina ke katinikodua ni yauwa, eru va tauykia na pene¹⁰ Ia ni vo la mai o kuru eru vo simata mai, eru vo mumia mau a rewajia valem I yata. Ia eru vo t tauyakie ga na pone¹¹ Ia niru vo qulumia jeru bo jiji na taukei ia were¹² E kwaya, o kuru ikwe eru vo bere, e vo kia bau ga na yauwa eru vo cakocaka ke, ia vo vakatautauvatataki kemadou vata o kuru, na kemadou vo co lajia na kea bibi kei na todra ni Siga.¹³ Ea vo tate, o kia ma e kia vo kum, we kwaya, lequ i tau, aqu tasi mata vabura ni ko, kedan. Vo jikai ni vi tataki me kia ga na lemu pene¹⁴ Mo kaumai iyoi na lemu, vo la, ka yaloga meu solia vuc ikwe i bere, me kodaki o iko.¹⁵ Vo jikai tale ni qulumia me vavitalia na lequ kwagi ke vo buro tale mu mata niqu vo yalo oka.¹⁶ Ena vo kodaki igi ena-simata mai o kuw eru bere, nai vo tekucia o kuru na simata.¹⁷ A vo lacado i Jerusalemi o Jisu, ka vo meidru o kuru. Vatutu na tiseipeli a lewe tinikaruc mai na Salatu, e kwaya ko kuru.¹⁸ Tolavia, edu vo la cake i Jerusalemi, na vo soli yaji na luve ni tamata vo kuru na bete levu, o kuru na vunivola, la eru na lewai lo kia me mate.¹⁹ Eru qi solia vo kuru na matenitu kani kia mera vo vivariva qai kiukalakinia ka vakojia ina kauvelatai, ena qai tucake tale mai o kia ena katolu ni siga.²⁰ E qai lamai o kia vua na ledrunene na lea luve o sepete, kemaru lea i luve teigwane, qai cuva, qai kerevia vua kia na kwa,²¹ E kwaya wa o kia, na cava o okajia, a kwaya vua o kia, mutu lewaiya mai meru nokoto lequ i luve ikwe, e kia mu lima motau, ka kia mu lima mawi, ena lemutu motenitu.²² A kwaya o Jisu vo kuru, mutu na Somia jina naa nequ bilo, la me nokoto mu lima matau, vata mu lima i mawi, vo jikai na lewu mequ solia vavitalia, o kuru ga XX vakutakinia o yamaqu me ledru.²³ A kwaya o Jisu, qa kwa, mutu tasi kilajia na kwa mutu kerevia, muru mu muru somia na bilo na kwa qu somia? Eru a kwaya vua o kia, kemaru rewajia.²⁴ Ia niru vo nogocia I kuru na lewe Jini, eru qai sita sara vo rau no veitacini.²⁵ A vo covidru o kuru mai o Jisu, qai kwaya, mutu vo kilajic ni rvu vo lewai o kuru na veimatanitu na ledr turaga i, vo vitalic ga o kuru vo gaga.²⁶ Ia na vo Jikai ni kodaki vo kemura, ia me lemutu tamata ga o kia yakia vo kemutou. Vo viavialevu:²⁷ Ka me lemutou tamata o kia yakia vo kemutou vo viaviateigwane.²⁸ Me kodaki vo Jikai ni lamai na luve ni tamata me qwaravi, ka mutu veiqwovavi ga, ka mo solia ne lea colo me kedivi voli na lewe lew.²⁹ Eru vo la dei tocoko i Jeriko, a vo lewe levu sara vo teku cia.³⁰ A vo tolavia e lewe rua na tamata matavoko a nokoto ona baji ni caleru, ia ni vo rogocia ni vo layaji o Jisu, eru a coco sara, qai kwaya, muru lomani kenory na turaga i na luve o tevita.³¹ A vo vunaucidru o kuru ne lewe levu ne ru nokoto vama lua, lo e ru qai coco iyata, qai kwaya imoni lomoni kemaru mei no turaga, na luvea o Tevita.³² A qai vakia o Jisu, qa covidru, qai kwaya, a cava muru okajic mequ vaveya vo kemuru.³³ A ru vo kwaya ma, i turaga I me tola rewa maru mata o kemoni.³⁴ A qai yalo oka I Jisu, a qai qulumia e ru mata, a qai tola oko mai vasaeri eru mata la vu qai tekucic.

21

¹ Ia niru vo toro voleka i Jerusalemi me yaco i Pecifaki, i na uluniyataga ni violive, e vatalajidru e ruwa na leya jisaiveli o Jisu.² A kwa vuwadru, Muru layaji i na rara lailai e vidonui qaneko muru, muru na daniya e kiya na yasa e noka tu, eru no vata no e luveya muru serekiya, meia mai voko au.³ Ia kodaki e kiya e tata ke voko muru, muru kwa " E ru vo yaga vuwa na Turaga; e na soliya sara o kiya.⁴ E vo vai ke ikwe, me yacori ke na kwa e kwa na parovita. E kwa, "Kwa vuwa e nokoto no mai Saioni,⁵ Tolaviya e na lamai vuwako na lemu Tui, E yalomaluwa, e na vodokiya no mai e kiya na asa qainiya na

luve ni asa.¹⁶ A ru layaji na jisaiveli, ru vaveya me kodaki na kwa e varojidru vuwadru o Jisu. ⁷ A ru meia mai na asa qainiya e luveya; e ru tevukiya na ledru i sulu, ru vavodoniya ke. ⁸ E ru vo lewe levu sara ru tevukiya na ledru i sulu i calevu; eso muni ru musukiya na tula ni kai, ru biujiya i calevu.⁹ Ia o rau na vo teimata, qanidru na bere, eru coco no qai kwa, "Osana vuwa la i luve o Tevita! E vo kalougata o kiya e lamai e na yaca ni Turaga! Osana i yata sara!" ¹⁰ Ia ni vo yaco i Jerusalemi o kiya eru vo yavavala taucoko ga na lewe ni rara , eru kwa, "O cei ikwe?" ¹¹ Aru qai kwa na lewe vuqa, "Ikwe o Jisu na parovita mai Nasareci e Kalili."¹² A unu o Jisu i na were ni soro ni Kalou, e varovidru dai taucoko eru dau vivoli i na were ni soro; a vukiciya muni na ledru teveli eru vo vivoli i na were ni soro ni Kalou, eru vo visau i lavo, qainiya na ledru i nono o rau na dauvolitaki ruve.¹³ A kwa vuwadru, e volai, Na lequ were e vatokai me were ni masu, ia mutu vo vaveya me ledru qwara na dau driva. ¹⁴ Aru vo lamai vuwa ina were ni soro eru yavalu na mataboko qeinidru na lokiloki; a vacola nidru o kiya.¹⁵ Ia niru vo tolaviya o rau na bete yalevu vata o rau na vunivola na vikwa e vivakurabuitaki e vaveya o kiya, qanidru na luve yalai eru coco i na were ni soro, eru kwa, "Osana vuwa na lai Luve o Tevita! eru oca saraga, ¹⁶ Qai kwa vuwa o vo rogo na kwa eru kwa no o rau ikwe, se jikai? A qai kwa vuwadru o Jisu, " Io! mutu vo jikai ni wilikiya, Mai eru gusu na i luve yalai vata o rau na sucu no, o vo vaveya me oka sara na varokoroko?" ¹⁷ A vo biujidru tu o kiya, a vo ladei na rara i Pecani, a lai moce ke. ¹⁸ Ia i vaiqwata ni vo lesu tale no i rara, a vo mata kana. ¹⁹ A qai daniya e kiya na vunilolo i calevu, a vo lake, a tasi tolaviya ke e kiya na kwa, e rau boto ga qai kwa ke, mo kuwa tale ni vuwa me tawa mudu, a vo wave vasauri na vuni lolo. ²⁰ Ia niru vo tolaviya na jisaiveli, eru vo karacidru, eru kwa, "E kodaki i vei ni vo wave vasauri na vuni lolo?" ²¹ A qai kwa vuwadru o Jisu, aqu vo kwa kwadjina vuwako mutou, kodaki e notu vuwako mutou na vabaujiya, me jikai na vajijiqa, mutu na tasi vaveya wale ga na kwa a yaco vuwa na vuni lolo, ia kodaki mutu na kwa talega i na uluniyataga ikwe, mo cavu dai, mo biu i wasa liwa ena yaco ga. ²² Vata na kwa taucoko mutu kereviya ina masu, ni mutu vo vadjinajiya mutu na rewajiya. ²³ A vo unu o kiya i na were ni soro, ia ni vo vatavuvulino, aru vo la mai vuwa o rau na bete levu vata rau ledru qase na tamata, aru vi kwa, "O vo lesi mai mo vaveya na vikwa ikwe? ia o cei a soliya vuwako na i lesilesi ikwe?" ²⁴ A qai kwa vuwadru o Jisu, A qu na tarogiko mutou talega e kiya na kwa, kodaki mutu na kwa vuwako au, a qu na qai kwa talega vuwako mutou, se qu mai vei mequ vaveya na vikwa ikwe. ²⁵ A vu mai vei la vavitaio o Joni? Mai lomalagi, se mai na tamata? Aru vo vikwayakiniya vainidru, "Kodaki du kwa, 'E vu mai lomalagi,' ena qai kwa o keya vuwako datou, 'Ia ni mutu vo tasi vadjinajiya ina vuku ni cava?' ²⁶ Ia kodaki du na kwa, E vu mai i na tamata, du na matakucidru na lewe levu ni ru vo vakasama taucoko ga ni vo parovita o Joni. ²⁷ Aru vo kwa vo Jisu, madou madu tasi kilajiya. A qai kwa vuwadru o kiya, A qu na tasi kwa talega vuwako mutou se qu a lesi mai mequ vaveya na kwa ikwe. ²⁸ Ia na cava mutu lewaiya? E kiya na tamata e lewe ruwa na lai luve teigwane, avo la vuwa na qase, a kwa vuwa, Luvequ, lai cakacaka nikuwa ina lequ were ni vaini. ²⁹ A qai kwa vuwadru o kiya, A qu vo tasi okajiya, ia vo qai vivutuni i bere, a la. ³⁰ A qai la vuwa o kiya e luve, a kwa vuwa, Aqu vo la, ia a tasi qai la. ³¹ O cei vuwadru e tekuciya e yalo la momo? E ru qai kwa vuwa, o kiya e qase. A qai kwa vuwadru o Jisu, Aqu vo kwa vaijina vuwako mutou, o rau na sogoni a nai vacavacava vata o rau na dauteigwane, eru na unu i mata vuwako mutou i na matanitu ni Kalou. ³² Ni vo lamai vuwako mutou o Joni i na varau ni yalo dodonu, ia a mutu qai tasi vajinajina, Ia mo rau na sogoniya nai vacavacava vata o rau na dauteigwane, eru vadjinajina: ia o mutou, ni mutu vo daniya, mutu qai vivutuni bere, me mutu vadjinajina. ³³ Mutu varogo e kiya tale na kwakwa vatautavata: E kiya na tamata e taukenijiya e kiya na were, avo teiya e kiya na were ni vaini, a vaveya na ledru were na i vatawa, a lisitakiniya vuwadru e yavalu na vatawa ni were, avo qai lai e kiya na vanuwa kanikiya. ³⁴ Ia ni vo voleka mai na vula i makuga, avo vatalajidru na leya tamata o kiya vuwadru e na vatawa ni were, meru kau mai e vuwa me leya i votavota. ³⁵ Avo qulumidru na leya tamata o rau na i vatau ni were, aru vo yaviya e kiya, aru vamateniya e kiya. ³⁶ Avo vatalajidru eru yavalu tale na tamata, aru vaveya me kodaki ke vuwadru. ³⁷ Ni vo devu, a qai vatalajia leya i luve vuwadru, a qai kwa, "Eru na varokorokojiya leya i luve." ³⁸ a niru vo tolaviya leya i luve o rau na i vatau ni were, aru vo kwa vainidru, 'O kiya ikwe na i taukei mai bere, medu lai vamateniya, medu sugujiya na leya vanuwa me ledatou.' ³⁹ Aru vo qulumiya aru biliya i taudaku ni were ni vaini, aru vamateniya. ⁴⁰ a nivo lamai na turaga ni were ni vaini, na cava ena vaveya vuwadru na vatau ni were ikwe? ⁴¹ Eru vo kwa vuwa, 'Ena vamatenidru vararawa na tamata bura iqoi, a lisitakiniya na were ni vaini vuwadru eru kanikiya na i vatau ni were, eru na soliya vuwa e na vuwa i na keya yabaki. ⁴² Avo kwa vuwadru o Jisu, Mutu a tasi wilikiya na i volatabu, Na vatu aru a burajiya o rau na i matai ni were. Avo yaco mei vadei ina tutu ni were. Ikwe na cakacaka i Jiova, Evo jiya kwa vivakurabuitaki ve du mata? ⁴³ O kiya ikwe aqu vo kwa ke vuwako mutou, E na kau dei vuwako mutou na matanitu ni Kalou, me soli vuwadru na lewe ni vanuwa eru vuwatakiniya mai e vuwa. ⁴⁴ Ia o kiya e lutu ina vatu ikwe, ena dasila ke, ia o kiya ena lutuciya, ena vurumemeya me kodaki na volivoli. ⁴⁵ Ia niru varogobo rau na bete levu vata o rau na vunivola leya kwakwa vatautavata, eru vo kilajiya na kwakwa tekucidru o kiya. ⁴⁶ Ia niru vo mata qulumiya, aru vo matakucidru na lewe levu, nori co vakasama ni vo jiya parovita o kiya.

22

¹ Jisu tata vidru va tautau vata qai kua, ² Na matonitu ni lomalagi e tantanvorta me kodaki e kiya na Tui e vavan taki niya na magiji ni vawaji vena lai luve tegwane. ³ O kiya e vatalajidru la tamata me lai covidru o rau evu lai Sureji meru lamai kana ne magaji ni vawaji, orau eru tasi yaco mai. ⁴ Na Tui e vatalajidru tale e vica la tamata meru lai kwaya vidru na lai Sureji wem lamai, Tolaviya aqu varau taki niya tu va vayakui, aqu vamate nidru e vica lequ bulumakau qai ni ya e vica tale lequ manuna nu uvo, na kwa taucoko vo varautaki tu, mutu lamai vena vama. ⁵ O Rau eru tasi mata va vogo, o kiya e la vela teitei, o kiya lai tara-la bisinisi. ⁶ O Ran eru vo tu eru vesu mona takinidru na Sojiya eru qai vamate nidru. ⁷ Na tui

evo oca Savaga valevu, oji qai vatalajidru e vica tale la sojiya meru lai vematenidru oran na laba no igi.⁸O kiya qai kua vidru la tamata, na vaman vo varantako tu, oran na lai Sureji eru tasi lamai.⁹Mutu la caleun cava ga mutu yacouya, na tamata ga mutu Sota qai niya mutu surejiya me la mai na Vaman meru mai va yaga takiniya na vayakavi.¹⁰Rau na Sojiya eru la i visureji eru vo meidru mai e lem na tamata oka tamata vura. Na vanna ni vaman evo oso na LXXX ni tamata.¹¹Ganna e lamai ke na tui me mai tolavidru na tamata eru yacoma, o kiya qai tolaviya ni kiya na tamata e tasi uku tu mai nai sulu ni vaman.¹²Na Tui qai kwaya vua na tamata igi, na cava o la taki niya tu mai ni tasi uku tu nai Sulu ni Vannau? Na tamata igi vo tasi veua ni kua tu e kiya na kua.¹³Na Tui qai kwaya, mutu vesukiya e lima e la na tamata ikne, mutu viritaki vuya na vanna e gilogilo, na vanua ni tagi, vata na vanna ni matakana.¹⁴Na levni ni tamata ern lai covi, na lelai ni tamata eru dji gitaki,¹⁵O ran na Farisi eru qai la meru bose, meru mata coriya cake mai la tata na kalon.¹⁶O ran eru vatalajia ledru tisaipeli, rata qainidru lai caba o Eroti, meru kwaya, Qasenivuli, madu vo kila jiya iko djina, o dau vavuliciya na kua e djina vata nai vakuala vo oka vua na kalou, lo o tasi matakua uya e kwa: ni o tasi doka idru eru mata na tamata.¹⁷O kiya mo qai kwaya vahkomadon, na cava o lewaiya? E vo tara medu coli kwa ve la matamitu o Sisa, se Jikai¹⁸A vo kila jiya na ledru yalo bura o Jisu, qai kwaya mutu lilitaki niko ari ena vuku ni cava, o muton na dau veivvakaisini?¹⁹Varaitakiniya mai vo ko au nai lavo ni Soli. E ru vo kau mai vna e kiya na Sede.²⁰A kwaya vidru o kiya, o cei e mata vaa e yaca e volai tu ikne?²¹Eru vo kua vna na leya o Sisa. Qai kwaya vuadru o Jisu, mutu qai Solia vo Sisa na kua e leya o Sisa, mutu Solia vua na kalou na kwa e leya na kalou.²²Ia niru vo vogodiya na kua e kwaya, eru viatakin, eru denia tu ikei eru vo vikalala.²³Na siga igi evo lamai vua e vica lai caba o Setoki, kurn ikue erm dau kwaya ni tasi tu cake tale mai na mate eru dau tarogiya.²⁴Eru kwaya Qasevivuli, e dau kwaya o Mosese, kodaki e mate e kiya na tamata e vawajo, qai Jikai e luveya, mem qai vemajini qeiniya na leya yada na tutna se la tacini, me vakana ke vua la tutu a se la tauni.²⁵Ia, madu nokoto vata o rau na matavitacini e vitu: evo vawaji o kiya e qase, evo mate tauega, e jikai e luveya, k evo deniya vua la taacini la yalena.²⁶E kodaki talega ke o kiya e taraviya, vata kei katolu, qai yacovi talega o kiya e ka vitu.²⁷E qai mate 'bere na yalena²⁸Niru vo tucake tale na mate, o cie na leya na yalena igi vidru na leve vitu igi? Ni vo ledru yaleva taucono²⁹Qai tata o Jisu vuadru, mutu vo vavitalia ni mutu tasi kila jiya nai vola Talon, Sena kekai ni kalon.³⁰Niru na tucake tale na mate, eru na tasi vanaji, se vu vumusumusikitala XXXX vauaji, eru na kodaki na agilesi mai lenalagi.³¹Na vuku ni ledru tucake tale na mate, ni mutu tasi vena ni nilikiya na kua e kuaya veikemuton na kalon, ni vo lai ku ai.³²O au la kalou o Eparaama, qainiya la kalon o A 'sake, qeniya talega la kalon o Jekope? Na kalou ni tasi kalou ni ledru na mate, vo ledru kalon ga na colo no.³³Ia na gauna eru varago ke na tomata, eru kurabui takiniya na leya vavuvuli.³⁴Ia na gauna eru varogo na Farisi ni o Jisu a vagalu nidru na setoki, eru I gai sogoni vata.³⁵A gai kija vuvadru, e kija na vu ni vanua, gai tarogiya, ni vo vatoroliya, gai kwa.³⁶Vavuvuli, na cara na i varo levu e na vunau?³⁷A gai kwa o Jisu vuwa, Mo lomaniya o Jiora na lemu kalou mu yalo taucoko, garniya na lemu kilajiya taucoko.³⁸Ia nai matai ni vunau ikwe, e kwa levu.³⁹E tautauvata garniya na keya karuwa, mo lomaniya o wekamu me kodaki na lemu day lomaniko.⁴⁰Na vu ni vunau taucoko vuvadru na Parofita nai vunau e rua ikwe.⁴¹Ia na gauna aru sogoni vata no ke na Farisi, a gai kwa vuvadru o Jisu.⁴²Na cava mutu lewaiya e vuku na Karisito? O cei o luveya? Anu gai kwaya vuwa, na leya i luve o Tevita.⁴³Qai kuaya vidru o kiya, ena kodaki ivei ni vo vatoko rue turaga o Tevita, ni vo vavuniya na Yalo Tabu, qai kwaya⁴⁴Qai kwaya vua o Jiova, na lequ Turaga, Mono vequ lima imaton Mequ tara ve oran kemu meca meru nokoo vemi boto ni la?⁴⁵Ia kodaki vo vayacaniya o Tevita me Turaga, evo lai lure vacava?⁴⁶E vo tasi kiya e kwaya rewa vua e kiya na kua, e vo jikai tale e kiya me dondin me va tarogoya na siga e sebere mai.

23

¹Vo qai kwakwa o Jisu vuodru na lewe levu, vuadru talega na lea Jisovdi, ²Qai kwaya, Eru vo nokoto mai la were o o Mosese o kuru na vunivola qai nidru na Farisi. ³Kodaki eru varojiko mutou na kwa me mutu tara, tekucia na kwa ru kwaya vara mo vaqaqidru. Io, me mutu kua ga ni tekucia na ledru ivalavala, niru vo kwakwa ga lo ru tasi tara.⁴Niru vo vauci ina colacola bibi e dredre ni calaji, niru vo biujia vuadru na tamata; elu vo tasi mata yavalajia e kia ru jiji ni lima.⁵To eru vo kitakinia na ledru cakacaka taucoko meru lai tolavi ke: eru vo varabailevutakinia na ledru numia tabu, niru vo valevutakinia no ledru tutu ni sulu.⁶Niru vo okajia nai nono vaturaga ni ru kana vata, vata nai nono ni qase ina viweie ni tolu, ⁷Vata na vikidavoki ina virara ni vivoli, me vatokai talega vuadru na tamata, vavuvuli.⁸Ia vo kemutou, mutu kua ni vatokai me kia take me vavuvuli: ni vo kia vauga na lemutu vavuvuli, io ni mutu vo viwekani ga. ⁹Mutu kua talega ni vatokania e kia me lemutu kalou i vuravura, ni vo kia bauga na lemutu kalou, o kia mai lomalagi.¹⁰Mutu kua taloga ni vatokanidru me Turaga, ni vo kio vauga na lemutu Turaga, o kia na Kansito.¹¹Io o kia e uacivi cake vua o komutou, mo lemutu tamata o kia.¹²Ia I kia ena valovulevunia mai, ena vamaalumalumutaki ia o kio ona vamaalumalumu takinia mai ena valevulevui cake.¹³Io o bura vo kemutou, na vu-ni-vola vata no Farisi, na dauvivokwaisini ni mutu vo sogojia na matanitu valomalagi vuadru no tamata: ni mutu vo tasi unu rewa ina matanitu valomalagi, se mutu biujidru meru unu ga o kuru na vo unu no.¹⁴E bura vo kemutou na vu ni vola vata na Farisi, na dauveivakwaisini! Ni mutu vo kocovia na ledru iyau na yada, ni mutu vo macu vabalavu no me vivakwaisini: o kia ikwe mutu na lai ocaji valevu cake ke.¹⁵E bura kemutou, na vu-ni-vola vata na Farisis, na dauvivakwaisini; ni mutu ra lavia no wasawasa vata na vanua me mutu vukicia e kia me lotu me kodaki o kemutou; ia ni vo rewa, mutu vo vavunia me luve ni eli me uacivi varua mai bo kemutou.¹⁶E bura vo kemutou, na ivavuvuli mataboko! Mutu va kwaya, o kia ena bubului ina wero ni soro, ia eva kwa wale; ia o kia ena bubului ina kaula ni were ni soro, io ena vauci ga ke o kia.¹⁷No lialia vata na matavoko! O sei vuadru e levu cake na lea koula, se lea were ni soro vo vatabui ke na kaula?¹⁸Ia, o kia ena bubului ina icabocabo-ni-madrili, evo

kwa wale; ia o kia ena bubului ina madrali vo na ke, vo vauci ke o kia.¹⁹ Na lialia vata na mataboko! O cei vuadru e levu cake, nai madrali, se na icabocabo-ni-madrali vo vatabuniya na madrali?²⁰ O kia vo vuvului i nai cabocabo-ni-madrali, vo bubului ga ke o kia, vara na kwa taucoko vo no ke:²¹ Ia, o kia vo bubului ina were ni soro, vo bubului ke, vo kia taoga evo no ke:²² Ia o kia vo bubului i lomalagi, evo bubului ina nono vaturaga ni Kalou vo kia tolega evo no ke.²³ E bura vo kemutou, na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini! Ni mutu vo solia na i kajini ni botobotekoro, vata na mau kodaki ikwe, ia ni mutu vo biujia na vikwa bibi ina vunau, na ivalavala dodonu, na loloma vata na vadinajia: o kia vo kilikili me mutu kitakinia, me kua taloga ni biu doi ke.²⁴ Nai vavuvuli mataboko! Mutu vo tauvulonijia me biu na na`na`, ia na kameli mutu vodrogia ga.²⁵ E buia vo kemutou, na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini! Ni mutu vo vasavasava takinia na bilo vata na dari e no ibere, ia e yaloga vo vuqa tu ke na daudriva vata na garogaro.²⁶ Na Farisi mataboko! Mo vasavasavatakinia re na yaloga ni bilo vata na dan, ma qai savasava talega ke e no i bere.²⁷ E bura vo kemutou na vu-ni-vola vata na Farisis, na dauvivakwaisini ni mutu vo kodaki na viwere ni bulubulu boro bucokuco, ni vo rairai oka e no ibere, ia iyologo e vuqa ke na tua ni mate, vata na kwa taucoko e velavela.²⁸ Vi jidaju talega ke o kemutou, mutu va tolatola i taudaku vuadru na tamata meru tamata dodonu, ia iyaloga mutu vo vuqa vuadru na dauvivakwaisini vata na kwa e tasi dodone,²⁹ E bura vo kemutou na vu-ni-vola vata na Farisi, na dauvivakwaisini! Ni mutu vo tara na ledru were ni bulubulu na PArofita, meru vaukuukutakinia ledru viwere ni bulubulu na tamata yalododonu.³⁰ Qai kwaya, kodaki edu vo cola ina gauna ni ledu qase, edu vo dua na lomavata qai nidru na ledru vamate na parofita.³¹ O kia ikwe evo lai kwai ke vo kemutou, ni mutu vo ledru iluve o kuru na vamate nidru na parofita.³² Ia, me mutu vavugani komutou na ivarau ni lemutu qase.³³ Na gwata, na luve ni gwata lolo! Mutu na tuba rewa ivei mai na oca mai eli?³⁴ Ia mutu tolavia, aqu na vatalajia yaji vo kemutou e vica na parofita, na tamata vuku, vata na vu-ni-vola: ia e yavalu vuadru eru na vamatei mai na kauveilatai; ka yavalu eru na vakanakuitataki mai werenilotu, meru no qai lairovi mai na kia na rara ve kia tale na rara.³⁵ Me yaco ke vo kemutou na icaui ni dra na tamata yalo dadonu taucoko vata meru na ramate ivuravura: mai e dra a E pali na yalodadonu ka yaco ve dra o Sakaraia na luvei Parakaia, o kia mutu vo vamatania ina tadrui ni were-ni-soro vata na icabocobo-ni-madrali.³⁶ Aqu vo kwaya vaidjina vo kemutou, Na kwa taucoko iqoi ena yaca vena tabatamata ikwe.³⁷ Isa Jerusalemi! Ias Jerusalemi!, o iko vo vamate nidru na parofita, vavirikidru mai o kuru na va lai vaatala yaji vuako, aqu a numia no ga vavica mequ soqoni jidru na iluve, me kodaki o kuru na to yalewa evo soqoni jidru la iluve me la ruku ni vukavuka, ia mutu vo tasi okajia!³⁸ Tolavia, vo qa biu kemutou na lamutu were me lala tu:³⁹ Niqu vo kwaya vo kemutou, mutu na tasi tolaviko au tale, io mutu na kwaya tolo ramalua, vo kalougata o kia vo lamai ena yaca ni Turaga.

24

¹A vo unu yaji irara o Jisu me vo la dai yaji ina weve ni soro. Aru i vo layaji vua na leya Jisaiveli meru varaitakinia na vi weve taucoko ina neve ni soro.² Ia qai vuki qai kwa vuadru “Mutu tasi tolavia na kwa taucoko ikwe? E djine qu vo kwa vuakomivanuc, Eru tasi vo tu ikei na vi vatu e vi tavatafai eru na talaraki bale taucoko ga.”³ A vo tadra no o kiya, ina ulunivanuc ni vi olive, Aru vo la cilocilo mai vua na leya Jisaiveli aru qai kwa vua, “kwa vuakomadou, Na gaura cava ena yocco na i va takilabila ni lemu na lamai ena vata ojioji ni gauna.”⁴ Aqai Saumia vuadru o Jisu qai kwa “Muta qaraunia oka ke kiya e vacala niko mutou.”⁵ Eru na levu eru na lamai vequ yaca! Eru na kwa, Oyau ra tuvaga, Ia eru na lewe levu evu na vacalai ke.⁶ Mutu na vavoga na i Valu vata rai tukutuku ni Valu, Tolavio mo kuwa ni legwa, Na kwaikwe ena yaco mai; Ia nai vata ojioji esi bere.⁷ Evu na vi bolebolei na vi vanua, Evu na vi bolebolei na vi matanitu. Ena dravuisioa qai uneune na vi vanua.⁸ Ia na vi kwa taucoko ikwe ena tekivu sucu ke na vutu.⁹ Evu na qai soliko molai vavavvauataki vata mo lai mate yaji. O na lai buvaji vuwadra na tamata me balejia qu yaca.¹⁰ Evu na levu eru na luta, eru na vi liumuritaki vata qai niya evu na vi baraji ga vai nidru.¹¹ XXX¹² Balejia na malumu ni lawa ena levu, ena kakasali na loloma.¹³ Ia o kiya ena vosojiya me yacoviya vai vata ojioji wna vacolai.¹⁴ Na i tukutuku oka ni matanitu ni Kalou ena vunautaki i vuravura taucoko me i tukuni yalo ina vimatanitu. Ena qai yaco mai nai deundevu ni ganna¹⁵ Ni mutu vo tolaviya na i varau vasisila e vivavusai, a kwe na Parofita o Tanieoa (meru kilajia o rau na wilikiya)¹⁶ Dainidra o rau mai jutuya meru tuba ina vatelaga,¹⁷ Deinidru o rau na nokoto no ina vatelaga ni were meru na kua ni labale mai me kau e kiya na kwa ina leya were¹⁸ Ia meru kuwa ni lesu tale o kyea e nokoto no mai ina teitei me lai kau mai na leya I sulu.¹⁹ Ia ena bura vuwadru orau na bukete, qai nidru na va sucu nidru nai luve ena qlgauna igi,²⁰ Me mutu masulakinia me kua ni yaco na viba ena gauna ni kakasali se ina siga tabu.²¹ Ena yaco ekia na viburaji levu, ia ena tasi kodaki I mata mai va vatekivu ni vuravura me raco via mai ikwe, ia ena tasi yaco muni ibere.²² Vavo ke valevalekaleka taki ra siga iai, ena tasi kia e cola reva, ia me balejidru oa na djigitaki ena qai valekaleka taki ke siga.²³ Ia kodaki e kia e kwa vualka, “Tolavia, Ikwe na karisito” se “Igi na karisita” kuna ni vabaujia.²⁴ Evu na no eru valu na Karisito giritaki qai nidru na tamata ni kaloui giritaki, eru na la mai varaitaki niya na vi O kwa e vakaracikodatou me rewa ni du vacalai ke, Era rewa ni vacala nitru muni orau via vo djigitaki devu tu.²⁵ Dania qu ro kwa rewa ikwe vuako mutou ni sibere ni yaco mai.²⁶ Kodaki me ra kwa vuako “Daniya o kiya evo tokoto no mai i vikaikai,” kuwa ni la i vi kaikai. Se, “Daniya evo nokoto no mai ina loqi,” kuwa nio vabaujia.²⁷ Me kodaki e jibi mai na kurukuru ina yatu i yata qai lai tolavi mai ina yasayasa ira, Ena kodaki muni ke va leya lamai ma lure ni tamata.²⁸ Na vanua caba ga e daru na ke c kia na manumanu mate eru na no muni ke na ikeli.²⁹ Na gauna e vo devu ke na raraua ena siga igi na matanisiga ena vo gilogilo, na vula ena vo tasi solia na kea kakarama, Na kalokalo eru na lutulutu mai lemagali, na vikai kai ni lomalagi ena sakure.³⁰ Eru qai lai tolavi mai lemalagi vai ratakilakila ni lure ni tamata, eru na qai tagi na vi yavusa taucoko ga i vuravura, Eru na tolavia na luve ni tamata evo la no mai ina vi a ni

lomalagi ena kaikai qai niya na ukauku levu. ³¹Ena na vatalajidru mai na leya agilo me na uviya nai noroga ni davu e rogorogo oka, Eru na qai saqanidru vota na leya djigitaki mu na mata ni cagi e va, mai na kia na du ni lomalagi ina kia tale. ³²Mo vuli mai ena vuni lolo. Nono gauna ga e vo kaidai ke e katula qai mura erau o na kilajio ni vo voleko na draki katakata. ³³Ena kodaki muni ke, na gauna ona tolavia ke na vi kwa ikwe, aiko dodonu mo kilajiya ni vo voleko mai okiya, ina mata ni were. ³⁴Edjina qu vo kwa vuako, Na tabote tamata ikwe ena tasi takali yacoviya sara na gauna evo yaca mai ke na vi kwa ikwe. ³⁵Ena takali o lomalogi qai niya a vuravura ia na leqa kwakwa e jikai ni takali vakia. ³⁶Ia na siga iei qai niya na yaua ena jikai ni kia e kilajiya rewa o rau gare na agilosu qai niya lai luve eru jikai ni kilajiya ia o tamaya ga. ³⁷Me kodaki na sigi Nea, Ena kodaki muni ke na leya lomai na luve ni tamata. ³⁸Me kodaki na sigi lai ni sibere na uwaluvu orau aru a Kana, ru Somu to; aru a vai vamau qai niya na vimusumusuki ni vamau, Me yacoviya na siga avo unu ke i yaloga ni waqa o Noa. ³⁹Aru jikai tu ni kilajio e kiya na kwa mne yacovia ni vo lamai no uwa luvu qai meidru dai vakia-Ena kodaki muni ke na leya lamai na luve ni tamata. ⁴⁰Evu na rua na teigwane eru na nokoto ina were ena lieiya e kaucake ena leiya e nokoto. ⁴¹Eru no rua na Yalena eru na qaqi sila no ena kiya ena kaucake ena kiya ena vokoto. ⁴²I kiya ikwe mo yadvayadvavaki noke nio jikai ni kilajiya tu na siga cava ena la mai ke lemu turaga. ⁴³Ia mo kilajiya ikwe, kodaki evo kilajiya no nai taukei ni were ni gauna cava biloui ena lamai ke na dau driva, o kiya ina yadra yadra vaki no ena jikai ni va tavaia I me lauai driva na dau driva. ⁴⁴O kiya ikwe oiko muni e dodonu mo varou no, Ni ra lamai na luve ni tamata ena yow o kikai ni kilajiya. ⁴⁵Occi na tamata cakacaka Yalodjiva qai vuku, okiya na leya turaga me lenaia na leya mata vuwere me solia vuwadvu na kedru ena keya gauna donu? ⁴⁶E kalougata na tamata a cakacaka e tolaviyana leya tuvago ena gauna e yaco mai ke evaveya no na leya cakacaka. ⁴⁷Edjina qu vo kwa vuaka ni leya turaga era solia vuva nai tutu me leuaia na kwa taucoko eno tu Ii leya veve. ⁴⁸Ia kodaki e kiyu na tamata cakacaka bura e kwo ve yalo "Ena neve mai na lequ turaga" ⁴⁹Qai tekivu we va kuitajiya na leyai tokani, qai kaniya na kedru qai somu qai mateni. ⁵⁰Na leya Furaga qai lamai kiya na siga e jikai ni namakiniya na leya tamata cakacaka. ⁵¹Ena qai musikiya dai na leya Turaga qa lai deiniya vuadru na dau vivakaisini, No vanua ni vasequruqurubaji.

25

¹E qai vatautacatataki na matanitu valomalagi qenia na yalewa e lewe Jini okuru sa dui kau na ledru sina meru lai vo tata qenia na teigwane se qai vawaji. ²Vata e lewe lima vuwadru na vuku qai lewe lima take eru riva. ³O Kuru na riva o Kuru vo kau na ledru sina aru vo tasi kau vata na waiwai. ⁴Ia okuru na vuku aru kau na waiwai e na ledru tavaya vata na ledru sina. ⁵Ia vo balavu na teigwane a qai vayalewa eru qai sosova taucoko aru mose. ⁶Vo qai lomalama ni bogi levu na vanua a qai coco, qai tolavia ni vo lamai na teigulawane a qai vawaji medu lai sotaqenia. ⁷O kuru qai tucake taucoko na yalewa ikwe, o kuru vo varautakinia na ledru sina. ⁸A Kwaya Ko vau na rivavuwadru na vuku solia mai voko yau e kiya na lemutu waiwai ni vo Boko na lemutu sina. ⁹A vo kwaya o kuru na vuku vo jikai ni virauji vo kedatou E oka medu la ga vuwadru na dauveivoli mo volia na lemutou. ¹⁰Ia o kuru vo la meru vivoli vo lamai na teigwane vo qai vawaji Io o kuru ro varau ojitu, eru vo unu vata kwaya ni na kana magiji a vo qai sogo na mataniwere. ¹¹Vo qai la talega mai i bere orau na yalewa o Kiya a qai kwaya, lequ turaga lequ turaga dolavia vo kemadou. ¹²A saumia qai kwaya, E djina ni qu kwavuaoko, Aqu tasi kila jiko. ¹³Saravia imata vuako ni ko tasi kilajia na siga qenia na yaua. ¹⁴Me vo kadaki e kia na turaga e varau ni la e kia tale na vanua. E covia na lea tamata vacakacaka e qai solia na na lea i yau. ¹⁵A vo solia e lima na taledji, vua e kia tale a solia e rua vata e kia me vo kia takia ga. ¹⁶O kia e qulumia e lima na taledji a la ga vak ia qai vagataki nia me vivoli ke, qai vakuritaki tale e lima na taledji. ¹⁷Me vo kodaki talega o kia e reajia e rua na taledji qai vakuritaki tale e rua tale na taledji. ¹⁸Ia o kia e rewajia e kia na taledji a vo kelia kia na qwara, colotaki nia nailava ni lea turaga. ¹⁹A vo balavu a lesu tale mai na ledru turaga na tamata ikwe qai lamai tarogidru. ²⁰Na tamata a rewajia e lima na taledji a qulumia tale no mai e lima tale na taledji. A qai kwaya, lequ turaga na lima na taledji o solia to lovia aqu vo rewajia tale mai na lima na taledji ma kea sosomi. ²¹Qai kwaya na lea turaga, e vo oka, ni iko tamata dau djina, o vo djina ena vica ga na kwa, qu na solia vuako na kwa taucoko, sita ina lea marau ni lemu turaga. ²²I kia erewajia e rua na taledji a qulumia tale no mai e rua na taledji. A qai kwaya, lequ turaga na rua na taledji o solia, tolarua aqu vo reajia tale ma na rua na taledji me kea sosomi. ²³A qai kwaya na lea turaga, e vo dau oka na tamata oka qai dau djina, O vo djina ena vica ga na kwa, aqu vo solia na kaikai mo lewaia na kwa taucoko ga, sita ina marau ni turaga. ²⁴Ia o kia e kia ga na lea taledji, a lamai qai kwaya, lequ turaga, aquvo kilajiko. No o vo tamata lawa ki qai dredre, O vo musukia na vanua a tasi kabukaburaki ke, o soqonijia mai na Nanua o tasi vibiyakinia kene. ²⁵Qu matakau, qu qai lai cilonia na le qu taledji ina yaloga ni gwele, tolavia, ikwe na lemu vo no tale tu vuako yau. ²⁶A qai tata vua ina lea turaga, qai kwaya, e tamata bura qai dau vu cesa! Ovo kilajia ni qu musukia na vanua qu tasi kabukaburaki ke, qai soqonijia mai na vanua otasi vibiu yakinia kene. ²⁷O kia e doudou vuako mo solia na lequ ilavo vuadru na taikei ni baqe, ni qu volayaji mequ lai qulu mia na lequ vata na lea ker e dere talega. ²⁸O kia me mutu kaudei vua na taledji, qai solia vua na kwa e vo notu na taledji e Jini. ²⁹Ni notu vua na tamata e kia na kwa, ena qai solia vua na kwa leru me lea: Ia na tamata e jikai tu na lea yaya, ena qai kau dei mai vua na kwa vo notu vua. ³⁰O kia na tamata e tasi yaga o kia e dodonu me biu na gilogilo i rara: e na qai tagi. Qai quruquru baji tu. ³¹Na siga ena lamai ke na luve ni tamata, ena lea i uku uku, qei nidru na lea agilosu yalo savasava taucoko, ena vo nokoto e lea inono vaturaga e vo vaiuku uku. ³²Ena qai soqon i veru mata na lewe ni dui vanua taucoko, na tawasejidru rua o kia, me vo kodaki na dru vatawa sipi evo tawasejia o kuru na sipi mai vuadru na me. ³³E qai vanonia o kia na sipi ina lima i matau, qenidru na me ina liga maw i. ³⁴E na kwaya na Tui vuadru na lea lima matau, mutu lamai, o kia vo vakalougatataki vaudru na lequ Momo me mutu rewajia na matanitu e vo varauta kinia na lemutu mai tekivu i vuravura. ³⁵Ni qu matakana, avo solia mai vo yau

na kakana , a qu vo matasomu, me mutu va so muni ko yau, ni qu ja runilagi, mequ mei ko yau ina lequ were.³⁶ Qu tasi vaisulu, mutu vaisulu takiniko yau, qu tauvimate, mutu lamai tolaviko yau: ni qu no koto ina were ni vevesu, niru a lamai vuako yau.³⁷ E na qai tata o kuru na yalododonu vua, na turaga, madu to laviko re i vei ni o mata kana, madu qai vakaniko? Se o mata somu, madu qa vasomu niko?³⁸ Madu tolaviko gauna cava ni ko a vunilagi, qai memadou i were? O tasi vaisulu, madu vaisulu niko.³⁹ Se madu tolaviko iv ei na gauna iko tauvimate, se o noko i were ni vevesu, la madu layaji vauko.⁴⁰ E qai tata na tui, qai kwaya vuadru, aqu vo kwaya djina vuakomutou, ni mutu a tara vua e kia evo lailai vuadru lequ wekaya, ni aru tara vo yau.⁴¹ Ena qai tata vuadru e ligai mawi o ni o vo lade i mai vokoyau ni o vo ocaoca, na quto mudre ena qai boko, ni vo varatuakinia na lea nitu na lea agilasi.⁴² Ni qu matakona mutu tasi solia vuakoyau: qu mata somu, mutu tasi solia vuakoyau me qu somu.⁴³ Ni qu vunilagi, mutu tasi meiko yau ina lequ were, mutu tasi vaisulu niko yau, tauvimate qu nokoto i were ni vevesu, mutu tasi lamai tolaviko yau.⁴⁴ E qai tata vuadru o kia qai kwaya, na turage, madu tolaviko guana caba ni o mata kana, mata somu, o vunilagi, se o tasi vaisulu, tauvimate, se o no koto no i were ni vevesu, madu a tasi ni qwaraviko.⁴⁵ E qai kwaya o kia vuadru, qu vo kwaya djina vuako mutou, ni mutu tasi tara e kia na kwa vua na kwa lailai vuadru taucoko, mutou nu ta tasi tara talega vo yau.⁴⁶ E ru na qai la me ru lai ocaji ina tawa mudu, ia o kuru eru yalododonu e ru na la ina bula tawa mudu.

26

¹Ni vo va oji niya mai na tata taucoko ga, o kiya qai kwaya vuadru na leya Jisereli.² “Mutu kilajia ni na oji e rua na siga me vai na kara vata ni la-sivia: qai niya na luve ni tamata e na mei cake me va mate.”³ Eru qai soqoni vata na bete leru vata qai nidru na qase i na leya were na bete leru, o kiya e va yacani tuke o kaiata.⁴ Aru qai bose jiya meru giri jiya o Jisu balejiya me ru va mateniya.⁵ Aru qai kwaya, “me kuwa ni gauna ni kana vata, se ke lala eru na oca mai na tamata.”⁶ Na gauna o Jisu a si nokoto no i Pecani i na leya were o saimoni na vukavuka.⁷ Na gauna a si va savasava takiniya no na tereli, a qai la sara mai e kiya na Yalewa a la sara tu mai vua, qulumiya tu mai na tavaya ni alapasita na waiwai sau leru, a qaisorajia sara ve ulu o Jisu.⁸ Ia na gauna a ru tola via ke na leya Kisereli, a ru yalo kaikai saraga aru qai kwaya vua, “na cava ra kai balebale na va usausa igi?”⁹ Ikwe a ke voli vuadru na va loloma balejia ni sau leru.¹⁰ Ia o Jisu, a kilajia no na ka i balebale igi, a qai kwaya vuadru, “na cava a mutu vavu leqwa no vua na yalewa? Ni o kiya e vareya na kwa totoka vuako yau?”¹¹ O iko e nokoto no ga vuawako na kwa va loloma, 10 aqu na tasi no qaneko mutou no.¹² Na bauna a sorajia mai ke na waiwai ve qu yago e varaitakiniya na lequ bulu.¹³ Aqu vo kwaya no yaji na kwadjira vuwako mutou, i na vevanua e rogo ke na tata ni kalou, na kwa e vaveya na yalewa ikwe ena la i kwai me vananumi balejia.¹⁴ Ia e kiya ga vuwadru na Jinarua na Jisereli, e va tokai tu e yaca o Jutasa Isikarioti, a qai la vuwa na bete leru.¹⁵ A qai kway, “na cava o iko vatulewa takiniya no mo solia mai ruwako yau me qu meiya yaji vuako?” A ra qai varaitakiniya a vua e tolusagavulu na jiki ni siliva.¹⁶ Ia mai na siga igi a vakasama takiniya sara ni guana rewarewa ikwe me solia o kiya vuadru.¹⁷ Ia na matai ni siga ni kana madrai o rau na Jisereli a ru lamai vuwa o Jisu aru qai kwaya, “I vei na vanua o okajia me madu varautakiniya vuwako mo kania ke na kwa ni la sivia?”¹⁸ A qai kwaya o kiya, “mutu la i rara, qa la i kwaya vuwa, ni vo kwaya mai na i vavuvuli, no vo voleka na kequ siga; o yau qai mya na lequ Jisereli, o madou madu na maroroji jiya na kana ni la sivia i na lemu were vata qai nidru na lequ Jisereli.”¹⁹ O rau na Jisereli aru qai vaveya sara na kwa a kwaya mai vuwadru na kalou meru vaveya, a ru qai vavautakiniya sara na kara vata ni la sivia.²⁰ Ni vo yavi mai, a qai tadra bale me kana qai nidru na Jinarua na Jisereli.²¹ Na gauna aru ro kana no ke, a qai kwaya o kiya, “e na kiya vuwako mutou e na liumuri Jiko yau.”²² Aru qai rarawa valevu na Jisereli, a ru qai tu yakiya aru qai kwaya vuwa, “Tasi niko yau, Turaga?”²³ A qai kwaya o kiya, “Okia ga a maro vatokoniya vata e lima i na bilo, o kiya ga igi e na liumuri jiko yau.”²⁴ Na luve ni Tamata e na la, me kodaki ga na kwa e vo volai no balejiya, Ia e na bura vuwa na tamata o kiya e soliya yaji na Lure ni tamata e na liujuri taki! Ena oka cake ga vua kodaki me ya tasi sucu ga.²⁵ Jutasa, o ca e na liumuri takimya, “bara niko yau, vavuvuli?” a qai kwaya vua o kiya, “o iko ga o ro kwaya tale vai niko ga.”²⁶ Na gauna a ru vo kana no ke, o Jisu qai qulumiya na madrai, qai vakalougata takiniya, qai Jikiaa. A qai soliya vuadru na Jisereli qai kwaya, “Qulumiya, kama. Ni i kwe qo yago.”²⁷ A qai qulumiya na bilo ni waini qai vaokaoka oji, a qai solia vuadru a qai kwaya, “Somia, mutou taucoko.”²⁸ I kwe na lequ dra ni vei yalayalaji vou e vo talaraki e ru vuku e rau na lewe levu, me boko ke nai valavala bura.²⁹ Ia qu na kwaya vuwako mutou, a qu na tasi momu tale na vua ni vaini, me yacovia tale ga na gauna qu na somiya tale va vou tale na waini vuwako mutou mai vua na leya matonitu o Tamaqu.³⁰ Ia na gauna a ru laga sere no ke, a ru qai la sara na ulu ni vanua ni veiloive.³¹ A qai kwaya vuadru o Jisu, mutou taucoko mutu na lutu i na vi yavi nikuwa balejiko yau, me kodaki la volai tu re na i vola, “aqu na vasese niya na qwele ni sivi.”³² Ia na gauna qu na tucake tale mai ke, a qu na layaji vuwako mutou mai Kaleli.³³ A qai kwaya o Pita vuwa, “Kodaki madu na lutu balejiko, a qu na tasi lutu dai.”³⁴ A qai kwaya o Jisu vua, “ni qu vo kwaya no yaji vuwako mutou na kwadjira, e na bogi nikuwa, sibere ni tagi na to, mutou mutu na burajikoya va tolu.”³⁵ A qai kwaya o Pita vuwa, kodaki qu na mate vuwako, aqu na tasi burajiko. “Aru qai tokoniya taucoko mai orau na Jisereli.”³⁶ A qai la Jisu vuwadru mai kecisemani, a qai kwaya vuwadru na Jisereli, “Mutu tadra no ikei mequ la i kigi mequ la i masu.”³⁷ O kiya a qai me idru o Pita qai nidru na leya i lure o sepete muru la qai niya o Jisu aru qai tekivu rarawa meru lomaniya na ledru yaluma sara.³⁸ A qai kwaya o Jisu vuwadru, “e vo rarawa valevu qu yalo, me kodaki qu na mate. Mutu nokoto no ga ikei me mutu sarasara qai niko yau.”³⁹ O kyia a qai la wawayi valailai, qai kabulu e mata, me masu, a qai kwaya o kiya, “I Tamaqu, kodaki e rewarewa , me oasi taki niko yau mai na bilo ikwe. Ia me kuwa ga ni yaco i na lwqy lewa, ia me yaco ga na lemu lewa.”⁴⁰ A ai la solomai vuwadru na Jisereli a qai tolavidru niru vo moce tu, a qai kwaya o kiya vua o Pita, “na cava, o iko tasi rewa ke ni yadra vidru no ke me yacoviya boto e kiya na yauwa?”⁴¹ Mutu saraviya qai masu, mutu na tasi

curu miya na reitemaki. E djina ga ni vo gu na yalo, ia na yago e malumalumu.⁴² O kiya a qai la tale ra ruwa qai la i masu tale. A qai kwaya o ikya, i Tamaqu, kodai e na taso pasi rewa na vilo ikwe kodaki sara qu na sumu, me yacoga na lemu lewa. ⁴³ A qai la tale mai o kiya a si talavidru no ga aru si mace no ga, ni bibi eru mata. ⁴⁴ A qai biujidru no ga a qai la tale, a qai la tale me la i masu va tolu, a kwaya no ga na masu no ga igi. ⁴⁵ A qai lamai o Jisu vuwadru na Jisereli a qai kwaya vuwadru, “mutou mutu si moce no ga me mutu vacegu? Tolavia, na taimi e vo toso no; Ia na lure ni tamata e ro soli yaji vuadru na tamata bura. ⁴⁶ Mutu mata, me du la soko. Tolavia, o kiya e liumuri jiko yau no e vo voleka no mai. ⁴⁷ Na gauni a si tata no ke o Jisu, o Jutasa, e kiya vuwadru na Jinarua a lamai qai nidru tu mai na lewe levu ni bete levu qai nidru na qase. A ru qulumiya tu mai na i seleiwau. ⁴⁸ Ia na tamata o a va liumuri jiya o Jisu a soliya sara na sikinala vua na varakilakila, a kwaya, “O kiya qu na kisivia e lima, o kiya saraga igi. Me mutu vesukiya. ⁴⁹ A qai la sara mai o Jitasa vua o Jisu a qai kwaya, “Ni loloma, vavuvuli!” a qai kisiviya sara e lima. ⁵⁰ A qai kwaya o Jisu vua, “lequ tokani, va reya sara na kwa a la i kwai mai vuwako mo vaveya.” A ru qai la sara mai, Dodokiya e ru lima vua o Jisu, a ru qai resukiya. ⁵¹ Mutu tolaviya, e kiya vuadru a la qai niya no o Jisu e dodokiya tale e lima, I na i seleiwau, qai yariya na leya tamata na bete levu, a qai musukiya dai e bebe. ⁵² A qai kwaua o Jisu vuadru, “mutu biujiya tale na leiviu i Selei wau na vomia mutu ucugia mai ke, ni ru na mate taocoko ga na tamata e qulumiya mai nai Seleiwau. ⁵³ O iko numiya ni qu na tasi rewa ni covia o Tamaqu, o kiya e ra rewa ni Solia mai eru leru tale mai vuadru na jinarua na ravakoso me ru mai vaburabura? ⁵⁴ Ia me yaco vacara na tata ni Kalou e na vayaconiya, na kwa igi me yaco. ⁵⁵ Na gauna igi o Jisu a qai kwaya vuadru na lewe levu, “O mutou a mutu kau tumai ra i Seleiwau me mutu va mate ni ko yau kodaki o rau na driva? Veisiga taucoko ga qu kwaya na tata ni kalou i na were ni soro, ia o mutou a mutu taso vesukiko yau. ⁵⁶ Ia na kwa taucoko i ikwe e yaco me rewa ni volaiya ke na parogita me ru vauaco niya. “Ia aru qai biujiya na Jisereli aru qai tuba. ⁵⁷ O rau aru vesukiya o Jisu, aru qai meiya dai vua o Kaiaga the bete leru, na vanua eru no ke na vu-ni-vola qai nidru na qase. ⁵⁸ Ia o Pita a va tekuciya no ga mai na vanua balavu ni were ni bete leru. A qai todra qai nidru no ga mai na orisa me rogociya na kwa e lai kwai mai. ⁵⁹ Ia o rau na bete levu qai nidru na mataveilewai taucoko aru va tolaviya to ga ra vanua malumalumu me ru girijiya ke Jisu balejiya me ru rewa ni va mate niya. ⁶⁰ Aru qai tasi vadaniya rewa e kiya na leya malumalumu, ia aru si swaya no ga mai e vica ra malumalumu. Ia e rua qai lamai vadodonu. ⁶¹ A qai kwaya, “na tamata ikew! Aqu na vaburabura niya na were ni soro ni kalou qu na reqa ni vaveya tale e tolu na siga. ⁶² Na bete levu a qai tucake a qai kwaya vua, “Tasi nokoto vuako e kiya na taro? Na cava na ka i balebale me ru vareya ke vuwako igi?” ⁶³ Ia o Jisu a galu noga. Na bete levu a qai kwaya vua, “Aqu na vata vuvuli jiko I na yaca ni Kalou cola, kwaya mai vuwako madou ni o iko na Karisito, na Lure ni kalou. ⁶⁴ O Jisu a qai kwaya vuadru, “O vutou ga a mutu ro kwaya ga vainiko mutou. Ia qu na kwaya wako muto, na gauna soko ikwe mutu na talavia na Lure ni tamata tadra no na leya lima matau ni kaikai, qai la tumai e nao ni lomalagi. ⁶⁵ A qai dresulakiniya ra leya i sulu na bete levu a qai kwaya, “a qai tata vaburabura takiniya soko o kiya. Me yaga take vacava me so tale ma ra vadjiradjira, mutu vo rogocia ni vo tata vaburabura takiniya soko na Kalou. ⁶⁶ Na cava o vo vakasamatakiniya? “aru qai Saumiya a qai kwaya vuadru, “e dodonu ga me mate.” ⁶⁷ A ru qai katasivi jiya e mata; qai qou laki niya niya, aru qai saba lakiniya eru vica. ⁶⁸ A ru qai kwa, “kwaya mai vuwako madou ni o iko na Karisito. Se o cei e sabaciko. ⁶⁹ A qai tadra no mai I rara o Pita, a qai lamai vua e kiya na yalewa ni vukevuke a qai kwaya, “o iko a no qai niya tu mai o Jisu i kaleli.” ⁷⁰ Ia a qai giri Jidru reru mata taucoko, a kwaya, “A qu tasi kilajiya saraga na kwa mutu kwa ro.” ⁷¹ Na gauna a vo yato i rara, na matamata o Pita, a qai kiya na vukuvuke a tolavia a qai kwaya vuwadru, “na tamata ikwe muni a no qaniya tu mai o Jisu i Nasareci. ⁷² A qai giri jidru tale mai o kiya e na bubului, “Aqu tasi kilajiya na tamata lqoi!” ⁷³ A valailai ga aru qai lamai vuwa a ru qai kwaya vuwa, “e djina ni o iko muni e kiya vuwadru, balejiya na kwa o kwa no mai e kodaki saraga o iko kiya muni vuadru. ⁷⁴ A qai tekivu kakase Jidru qai tata burajidru, “aqu tasi kilajiya na tamata lqoi, “na gauna asi tata roke a tagi sara mai e kiya na sorosoro ni to. ⁷⁵ A qai numiya lesu tale o Pita na kwa a kwaya o Jisu, “Sibere ni tagi na sorosoro ni to, o iko na va girijiko yau va tolu. “a qai la o kiya I rara qai la i tagi va levu Sara.

27

¹ Ni vo qwata, aru bouseiya o Jisu o rau taucoko na bete levu vata o rau na ledru qase na tamata, meru vamateniya. ² Ia niru vo vesukiya, eru vo meiya yaji, aru soliya vo Ponitio Pailato na kovana. ³ Ia o Jutasa, o kiya a soliya yaji, ni vo tolaviya ni vo lewaiya me mate, a qai vivutuni, avo vasukaniya na jiki ni siliva e tolusagavulu vuwadru na bete levu vata vuwadru na qase. ⁴ A qai kwa, Aqu vo cola ni qu a soliya o kiya a tasi cala me mate. Aru qai kwa, Vo bale vacava voko madou? vo balejiko ga. ⁵ Avo biujiya o kiya na vijiki ni siliva ina were ni soro, a unu yaji, a lai kunajiya. ⁶ Aru vo kau na vivuki ni siliva o rau na bete levu, aru qai kwa, Evo tasi tara me biu ina Kato ni kamunaga ni were ni soro, ni jiya sau ni mate. ⁷ Aru qai bouseiya, meri voliya ke na jiki ni vanuwa ni tuli kuro, meri bulu ke o rau na vunilagi. ⁸ O kiya ikwe vo vayacani ke na jiki ni vanuwa igi, “Na jiki ni vanuwa ni dra”, me yacoviya mai nikua. ⁹ Evo qai vayacori ke na kwa o Jeremaia na parovita, a kwa, Aru vo kau na jiki ni siliva e tolusagavulu kai voli o kiya vo volitaki, o kiya aru vo volai o rau nai luvu ni Isireli, ¹⁰ aru vo soliya mei voli ni jiki ni vanuwa ni dautuli kuro, me kodaki ni vo kwakwa vuwako na Turaga. ¹¹ Avo tu o Jisu e mata na kovana, avo tarogiya na kovana me kwa, O vo ledru tui na kwa Jutia se jikai? A qai kwa vuwa o Jisu, “o vo kwa jina mai.” ¹² Ia ni ru vo beitakiniya o rau na bete levu vata o rau na qase, a vo tasi kwakwa o kiya. ¹³ A qai vuwa o Pailato, o jikai ni varogo na levu ni kwa ru beitakiniko ke? ¹⁴ Avo tasi qai saumiya tale o kiya e kiya na leya kwakwa, a qai ke o kovana. A dau leya i valavala na kovana ina kana vata ni lako siviya me dau serekiya vuwadru na lewe levu e kiya na tamata vesu, o kiya aru djigitakiniya. ¹⁶ Avo nokoto vuwadru e kiya e vesu tu, e rogo sara, e yaca o Parapa. ¹⁷ O kiya niru vo soqoni vata

mai, a qai kwa ke vuwadru o Pailato, O cei mutu okajiya me qu serekiya vuwako mutou? o Parapa se o Jisu, o kiya e yaca na Karisito? ¹⁸Nivo kilajiya o kiya eru vo soliya yaji niru vo vuvutakiniya. ¹⁹ Ia ni vo nokoto bale no i na vanuwa ni vilewai, a vo vatala mata vuwa na leya yalewa, a kwa " Me kuwa ni kiya na kwa o vaveya vuwa na tamata dodonu igi. ni qu vo rarawa valevu nikua ni qu a tadraia no. ²⁰ Avo vadrejiya vuwadru na lewe levu o rau na bete levu vata o rau na qase, me ru kereviya o Parapa, me mate o Jisu. ²¹ A qai kwakwa na kovana, qai kwa vuwadru, " O cei vuwadru na lewe ruwa ikwe mutu vo okajiya mequ serekiya vuwako mutou? Eru qai kwa, o Parapa. ²² A qai kwa vuwadru o Pailato, E cava mequ vaveya vo Jisu, O kiya e vo jiya Karisito? Aru vo kwa taucoko ga vuwa, me lai vako ga i na kauvelatai. ²³ A qai kwa na kovana, A cava mequ na kwa bura e vaveya o kiya? Aru qai kula valevu ga, meru kwa, me lai vako ga ina kauvelatai. ²⁴ Nivo tolaviya o Pailato vo tasi yaco na kwa e kwa, aru vo lwe mai na tamata, a qai kau e kiya na wai, a vo vuluvulu eru mata na lewe levu, a qai kwa, "Oi au, qu na tasi tarogi ke na leya mate na tamata dodonu ikwe evo balejiko mutou ga." ²⁵ Aru vo qai kwakwa taucoko ga na tamata, meru kwa, "Balejiko madou vata o rau talega na lemadu i luve, na leya mate." ²⁶ A qai serekiya o Parapa vuwadru, ia ni vo vakan kuitakiniya re o Jisu, a qai soliya yaji me vakoji ina kauvelatai. ²⁷ Ia o rau na sojiya ni kovana eru vo meia o Jisu na were ni turaga, aru vasoqonidru vata ke na mata sojiya taucoko. ²⁸ Aru vo luvajiya na leya i sulu, aru vaisuluniya e kiya nai sulu dradra. ²⁹ Aru takiya e kiya na i sala vavotoa, aru qai vasalajiya ke, aru turiya e lima matau e kiya na sina, aru qai jikituru e mata, aru qai varivarivaciya, aru kwa, "Sa loloma, na ledru Tui na kwai Jutia!" ³⁰ Aru vo katasivijiya, aru kau na siga aru warociya e ulu. ³¹ Ia niru vo varivarivaciya oji, aru vo luvajiya na i sulu, aru vaisuluniya ina leya i sulu jina, aru qai meiya yaji meru vakojiya ina kauvelatai. ³² Ia niru vo la yaji, aru vo daniya e kiya na kwai Kirini, e yaca o Saimoni: O kiya aru vasaurarakiniya me dagi na leya kauvelatai. ³³ Ia niru vo yaco i na yasana e vatokai o Kolikoca, (na keya i balebale, Na yasana ni qavokavoka). ³⁴ Aru vo soliya vuwa na wai winiwini vo viwaki vata na kwa gaga me somiya. Ia ni vo tovoliya o kiya a duwa na somiya. ³⁵ Aru qai vakojiya ina kauvelatai, aru vo votaia na leya i sulu, ina vawiri madjigi: ³⁶ Aru vo vatawaniya no. ³⁷ Aru vo vakojiya i yata me donuiya e ulu nai vola ni kwa a beitaki vuwa. "IKWE O JISU NA LEDRU TUI NA KWAI JUTIA!" ³⁸ Avo qai lai vako vata ina kauvelatai e lewe ruwa na daudriva, e kiya e lima matau, e kiya e lima mawi. ³⁹ Ia o rau eru yato no, eru vo kwakwa burajiya ni ru vo kurejiya eru ulu. ⁴⁰ A qai kwa, O iko vo basukiya na were ni soro, o vaveya ena bogi tolu, vacola niko re kodaki o jiya luve ni Kalou, mo siro bale mai na kauvelatai. ⁴¹ Avo kodaki tale ga ke o rau na bete levu, vata o rau na vunivola vata o rau na qase, eru vo varivariva, eru kwa, ⁴² O kiya e dau vacolanidru na tani, e tasi vacolaniya re. Evo ledru Tui na Isireli o kiya, me siro bale mai re ina kauvelatai, madu na qai vabaujiya. ⁴³ A dauvararavi o kiya vuwa na Kalou, me vacolaniya re ni kuwa o kiya, kodaki e okajiya o kiya nivo kwa, O i au na Luve ni Kalou. ⁴⁴ O rau muni na dau driva, eru vakoji vata ina kauvelatai, eru go varivarivaciya me kodaki ke. ⁴⁵ ocqai gilogilo na vanuwa taucoko, avo vatekivu mai nai ka ono ni kauwa me yacoviya nai ka ciwa auwa. ⁴⁶ Ia ina i kaciwa ni auwa avo coco o Jisu ina domo levu, a kwa, Ilai, Ilai, lana sapakicanai? e keya balebale, Lequ Kalou, lequ Kalou o vo buiji au ina vuku ni cava? ⁴⁷ Ia yavalu vuwadru na no voleka, niru vo varogo, eru vo kwa na tamata ikwe e coviya o Ilaija. ⁴⁸ Avo wavu sara kiya vuwadru, avo qulumiya e kiya na vutovuto, a toniya vuwa na wai winiwini, a vivica vuwa e kiya na siga, a vasomuniya ke. ⁴⁹ Aru kwa o rau na vo, vadeiniya re, medu daniya se na lamai o Ilaija me vacolaniya se jikai. ⁵⁰ Ia o Jisu, ni vo coco tale ina domo levu, a qai vadeiniya e yalo. ⁵¹ Qai daniya a vo sei ruwa na i laji ni were ni soro e jiki i yata me kau bale mai ira, avo tovoli na vanuwa, avo wase ruwa na vatu yalevu. ⁵² Avo tadola mai na vibulubulu, avo levu talega eru yago na yalo dodonu eru moce tu, aru vo tucake tale mai. ⁵³ Ia nivo tucake tale mai na mate o kiya, aru vo lamai na vibulubulu, aru vo la ina rara tabu, aru vo lai tolaviya vuwadru na lewe levu. ⁵⁴ Ia na Turaga ni valu, vata o rau na no vata no meru vatawaniya o Jisu, niru vo tolaviya na tovoli ni vanuwa vata na vikwa vo yaco, aru vo matakua valevu, aru kwa, "E jina ga ni vo Luve ni Kalou o kiya ikwe." ⁵⁵ Eru vo lewe levu tale ga na lewa eru vo tolaviya vayawa o rau na tekuciya mai o Jisu i Kalili, niru dau qwaraviya. ⁵⁶ E kiya vuwadru o Meri na lewa ni makitala, vata o Meri la nene o Jemesa vata o Josese, vata ledru nene lai luve o Sepete. ⁵⁷ Ia nivo yavi, avo lamai e kiya na tamata vutuniyau, na kwai Aramaceya, e yaca o Joseva, o kiya tale ga la i jisaiveli o Jisu. ⁵⁸ Avo la vo Pailato o kiya, me kereviya e yago o Jisu. A qai kwa o Pailato me soli e yago. ⁵⁹ Avo kau e yago o Joseva a oloniya e kiya na sole linen e savasava, ⁶⁰ Avo vadaroniya ina leya i bulubulu vou, a cebejiya na vatu: a vaqiqiniya e kiya na vatu levu ina sogo ni bulubulu, a qai la yaji. ⁶¹ Avo nokoto no mai ke o Meri na lewa ni Makitala, vata o Meri kiya tale, eru nokoto na vanuwa e doniya na i bulubulu. ⁶² Ia i veiqwata, ina siga taraviya na siga varau aru vo soqoni vata vo pailato o rau na bete levu vata o rau na farisi. ⁶³ Aru vo kwa, kemuni na Turaga, madou madu numiya ni dau kwa ni daunivicalai igi, ni colo no, Me oji re e tolu na bogi ena qai tucake tale mai. ⁶⁴ O kiya me mutu qai lewaia me sogo vakaikai nai bulubulu me oji re nai katolu ni bogi, ke ru qai lamai leya jisaiveli, Meri drivajiya, meru qai kwa vuwadru na tamata, Evo tucake tale mai na mate o kiya, ena qai levu cake ke na vicalai i bere, me bura valailai o kiya i mata. ⁶⁵ A qai kwa vuwadru o Pailato, Evo notu ga vuwako mutou e yavalu na i vatawa: mutu la, mutu vadeitakiniya me kodaki mutu vo rewajiya. ⁶⁶ Aru qai la, aru sogojiya vakaikai na i bulubulu, aru drivajiya na vatu, aru lesiya e yavalu na somiya meru vatawa.

28 ¹Ia ni vo oji na Sigi ni vacegu, ni vo kida mai ra matai ni Sigi ni macawa, a qai lamai o Meri na Yalewa ni Makitala vata qai niya eru vica tale ra Meri aru la i daniya na qwara vatu. ²Ia a tolavia ni vo tavuki oji na vanua, ni a kiya na agilasi ni Kalou va tala mai lomalagi, a la mai bilia dai na vatu, qai tadra ke. ³Ne leya lamai e kodaki me mudre na livaliva, ia na leya i sulu e kodaki tu na luvu cerajia. ⁴Ni ru Saqanini na sojia niru vo vatawaniya niru vo matakucia, me yacovia sara me ru kodaki o rau na mate. ⁵A qai tata na agilosu vuwadru na meri, "Mutu kuwa ni matakua, ni qu kilajia ni mutu vadaniya mai o Jisu, o kiya a mate e na Kauvelatai. ⁶O Kiya e tasi nokoto i kei, o kiya e vo tucake tale mai na mate, kodaki

a kwaya. Mutu lamai daniya na vanua a daro noke na Turaga. ⁷Mutu la vawatoto me mutu la i kwa vuadru na leya Jisereli, “O kiya e vo tucake tale mai ra mate. Toavia, o kiya e vo simata no vuwako mutou i Kaleli. I kigi mutu ra la i tolavia ke. “Tolavia, ni qu ro kwaya vuwako.”⁸Ni ru vo vawatoto sara mai na vuluvulu ni ru ro matakū qai marau valevu, me ru vo la i kwaya vuadru na Jisereli ⁹Ia ni vo tolavi dru o, “Jisu a qai kwaya vuadru, “q ro loloma!” aru qai toso vua qai qulumiya e la, qai varokoroko takiniya. ¹⁰A qai kwaya o Jisu vuadru, “Mutu kuwa ni matakū. Mutu la i kwaya vuadru na lequ tokani me mutu la i kaleli. Na vanua igi mutu na tolaviko yau ke.”¹¹Na guana eru vo la noke, Tolavia, eru na vica na sojia eru na la i taoni eru na la i kwaya vua na bete levu na kwa taucoko e yaco. ¹²Na gauna e ru vo sota ke na bete qai nidru na qase niru vo vitalaroa takiniya na leqwa vuadru, a ru qai soliga valeru nai laro vuadru na Sojia. ¹³A qai kwaya vuadru, “Mutu la i kwaya vuadru kavo, “na leya Jisereli o Jisu a ru lamai vei bogi aru qai driva jiya e yago o Jisu na gauna a du moce lutu tuke.”¹⁴Kodaki na rivote ikwe e yacovia na korana, datou ra vayalo oka takiniya, qai va rurugi viko mutou. ¹⁵Aru qai qulu na sojia na sede aru qai vatekucia na jwa a ka I kjwa mai. Na rivote ikwe a qai ra ii rogo levu vuadru na kwai Jutia ni yacovia no mai ra siga ni kuwa. ¹⁶Ia o rau na Jiraduwa na Jisereli aru la i kaleli, na uluni vanua a kwaya ke o Jisu meru la ke. ¹⁷Na gauna aru tolavia ke o Jisu, aru qai qwara via, ia eru vica ga eru tasi vabaujiya. ¹⁸A qai lamai o Jisu qai kwaya vuadru, :na lewa taucoko e vo soli mai vuako yau mai lomalagi vata qai niya o vuravura. ¹⁹I qoi mutu qai lana Jisereli mutu la i vai lotu vuadru na lewe ni vunua taucoko, vavitaio taki nidru i e yaca o Tamaya, na Lurea, e va Yalo Tabu. ²⁰Vavulici cidru meru babaujiya na kwa taucoko a qu a tata vuwako mutou. Tolavia, a qu na no vata qai niko mutou vei gauna taucoko, me yacovia ra vata ojioji ni gauna i vuravura Emeni.